

SKUPAJ NA POTI

VVZ TREBNJE • 50 let • 1952-2002

VZ TREBNJE • 50 let • 1952-2002

SIKUPAJ NIA POTI

Izdajatelj in založnik: Vzgojno-varstveni zavod Trebnje
zanj Marija Bizjak
Zbrali in uredili: Marija Bizjak in Stanka Jurak
Oblikovanje: Darinka Knapič
Tisk: Marginalija, d.o.o.
Realizacija: STUDIO 5 Mirna
Trebnje, junij 2002

KAZALO

ZAHVALA	7
BESEDA ŽUPANA	8
BESEDA RAVNATELJICE	9
MISLI OTROK	11
VRTEC	12
50-LETNA SKUPNA POT	13
ZAČETEK DELOVANJA VRTCA	14
PROSTORSKI POGOJI	17
ORGANIZIRANOST VRTCA IN VODENJE	21
KADRI	25
PROGRAMI, CILJI IN NALOGE	32
VRTEC DANES	37
PREDSTAVLJAMO SE	38
TUDI V DOBRNIČU IMAMO VRTEC	42
V VRTCU SO TUDI OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI	43
PROGRAM ZA ROMSKE OTROKE	43
UTRINKI IZ DODATNIH IN OBOGATITVENIH PROGRAMOV	45
Športna interesna delavnica	45
Likovna interesna delavnica	46
Letovanje otrok	47
Športni program Zlati sonček	48
Predšolsko varčevanje - Cicibanova hranilnica	48
Predšolska bralna značka Miša in Miškolin	50
Predšolski pevski zbor	50
V VRTCU TUDI PRAZNUJEMO	52
Rojstni dan	52
Praznik jeseni	54
Teden otroka	54
Veseli december	55
Kulturni praznik	56
Pustovanje	58
V družini je najlepše	58
Zaključek šolskega leta	59
SODELOVANJE S STARŠI	60
VRTEC IN OKOLJE	62
NA SKUPNI POTI	65
OTROKE SMO VPRAŠALI, KAKŠEN VRTEC SI ŽELIJO	67

SPOMINI NA VRTEC	69
NAŠ PRVI VRTEC	69
NEKOČ JE BILO	70
MOJ DEL POTI	71
MOJI UTRINKI OB OBISKOVANJU VRTCA V TREBNJEM	76
SPOMINI STARŠEV	77
VSAK ZAČETEK JE TEŽAK	79
MEDVEDKI ZAPUSTILI PRIJAZNI BRLOG	80
MOJE OTROŠTVO	81
Z NAJMLAJŠIMI PLANINCI NA IZLETE	83
PRIJATELJSTVO	85

ZAHVALA

Skupno pot smo ustvarjali otroci, starši, delavci vrtca, Občina Trebnje, KS Trebnje in druge krajevne skupnosti v občini, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Zavod za šolstvo, drugi zavodi, OŠ Trebnje in druge osnovne šole v občini, CIK Trebnje, podjetja, društva, zunanji sodelavci, mnogi posamezniki ... in tudi mnogi neimenovani.

Vsem se iskreno zahvaljujemo!

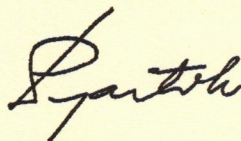

Ob vsaki obletnici se skušamo ozreti nazaj in pogledati prehojeno pot. In kadar je obletnica zlata - tako kot pri VZGOJNO-VARSTVENEM ZAVODU TREBNJE - s spoštovanjem pomislimo na pretekli čas. Zavemo se, koliko truda so vzgojiteljice in varuške vložile v vzgojno delo, v kako skromnih, skoraj nemogočih pogojih so predvsem v prvih letih delale, kolikokrat so se selile, s kolikšnimi težavami so se srečevale, ko so skušale izpopolniti svoje strokovno znanje in se zavzemale za boljše pogoje svojega dela in varovancev.

Vse vzgojiteljice in varuške so se zavedale, da je njihovo delo nekaj, kar se ne da izmeriti ali stehtati. Varstvo in vzgoja otroka v najnežnejših letih je temelj, na katerem zraste samostojen, delaven in kreativen človek. In delavke v VVZ so vedno sledile temu cilju in s svojo predanostjo, ljubeznijo in znanjem obilo prispevale k prizadevanjem staršev za boljši razvoj otrok. Vsa leta so nesebično razdajale ljubezen in srce in to je tisto, kar se ne da plačati. Zato vsem, vzgojiteljicam in varuškam, ki ste kdajkoli delale v VVZ Trebnje, in vsem tistim, ki delate danes, iskrena hvala. Brez vas bi bilo življenje otrok revnejše in s tem tudi naše.

Zahvaljujem se vam za vse, kar ste naredile po službeni dolžnosti, še bolj pa za tisto, kar ste storile iz srca. Ob zlati obletnici prejmite iskrene čestitke z željo, da bi se v prihodnosti uresničila vaša želja po boljših prostorskih pogojih.

Ciril Metod PUNGARTNIK
Župan Občine Trebnje

BESEDA RAVNATELJICE

Danes je 20. marec 2002, koledarski začetek pomladi. Simbolični dan, ki oznanja začetek za mnoge najlepšega letnega časa, novega življenja, prebujanja, čutenja in ljubezni.

V toplini objema narave delamo danes, razmišljamo in načrtujemo za jutri in se z veseljem, s ponosom in tudi kritičnimi pogledi obračamo nazaj v 50-letno zgodovino obstoja organizirane predšolske vzgoje in varstva v Trebnjem.

Petdeset let prehojene poti je doba in jubilej, ki zasluži zapis dejstev, podatkov, spominov, mnenj in pregleda opravljenega dela, da bi nam služil tudi za načrt prihodnosti.

Pot, po kateri smo skupaj stopali delavci, otroci, starši, ustanovitelji in drugi sopotniki, ni bila vedno ravna in gladka, temveč velikokrat vijugasta, z veliko vzpetinami, klanci in tudi ovirami. Vse to smo s skupnimi močmi uspešno premagovali in prepričana sem, da bomo tudi na novih poteh iskali skupne rešitve in odgovore na vprašanja predšolske vzgoje, ki so aktualna danes.

Ne glede na to, da je 50-letni razvoj z mnogimi organizacijskimi in vsebinskimi spremembami za nami, pa se še vedno sprašujemo, kaj je najboljše za predšolskega otroka in kaj še ukreniti, da bo naš vrtec še boljši. Sleherni dan v vrtcu je sestavljen iz prizadevanj vzgojiteljic, njihovih pomočnic in vseh ostalih zaposlenih, da bi se imeli v vrtcu lepo, da bi otroci in njihovi starši k nam z veseljem prihajali in da bi s skupnimi močmi gradili kvaliteten, odprt in prijazen vrtec, ki mora temeljiti na zakonitostih otrokovega razvoja, na pravicah otroka in njegove družine.

Skupaj z ustanoviteljem Občino Trebnje bomo v bližnji prihodnosti morali najti rešitev za izboljšanje prostorskih pogojev vrtca, ki predstavljajo enega pomembnih elementov kakovosti predšolske vzgoje. V Trebnjem je ta problematika pereča že 50 let, zato je tudi

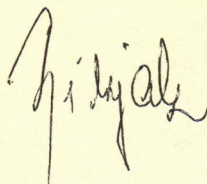

to priložnost, da opozorimo nanjo in postavimo zahteve po ustreznih rešitvah.

Ob zlatem jubileju lahko ugotovimo, da je predšolska vzgoja v Trebnjem dosegla veliko tako v kvantitativnem kot tudi in predvsem kvalitativnem smislu. Zasluge gredo tako današnji generaciji kot tudi vsem predhodnim, ki so oblikovale in soustvarjale predšolsko vzgojo vse od leta 1952.

S tem zbornikom se želimo oddolžiti vsem tistim, ki so na kakršenkoli način prispevali k ustanovitvi, razvoju in delovanju vrtca v Trebnjem od leta 1952 do 2002. Hvala vsem, ki ste ga sooblikovali.

**Ravnateljica
Marija Bizjak**

MISLI OTROK

Otroke smo vprašali: "Kaj je vrtec?" Povedali so:

Vrtec je hiša.

V vrtcu se igramo.

V vrtcu imamo tudi rožnati travnik.

Vrtec je včasih tudi šola.

V vrtec hodimo, ker ni nikogar doma, da bi nas pazil in da se kaj lepega naučimo.

V vrtcu tudi pospravljamo.

Delamo vzorčke.

Da gre mamica v službo.

vrtec danes

V vrtcu barvamo in rišemo.

Smo v vrtcu, da oči in mami ne mislita na nas.

V vrtcu gremo tudi na izlet.

V vrtcu smo, da kaj jemo in pijemo.

V vrtec grem, da mami in oči v miru delata v službi.

V vrtcu so stoli, ležalniki, mize, omare, kotiček, blazina.

V vrtec grem, da lahko oči in mami v službi denar dobita.

Jemo od kuharic in jih imamo radi.

VRTEC

Cilj razvoja institucionalne predšolske vzgoje je med drugim tudi zagotoviti kakovostne javne vrtce, ki so dostopni vsem otrokom in zagotavljajo ustrezno okolje in razmere za varno in zdravo otroštvo.

Vrtci so zavodi, ki od leta 1993 sodijo v resor Ministrstva Republike Slovenije za šolstvo, znanost in šport. Ustanavljajo in financirajo jih občine. V vrtec so vključeni predšolski otroci od enega do šestih oziroma sedmih let starosti.

- Vrtec pri načrtovanju dela upošteva razvojne in individualne značilnosti otrok, interese otrok in staršev, svojo ponudbo pa dopolnjuje in bogati s potrebami, ki izhajajo iz okolja, v katerem vrtec deluje.
- V vrtec so lahko vključeni tudi otroci s posebnimi potrebami, kar daje otrokom in odraslim možnost razumevanja in spoštovanja vsakega človeka.
- Pedagoški in drugi delavci vrtca s svojim strokovnim, avtonomnim in odgovornim delom omogočajo kvalitetno delovanje vrtca ter ob ustreznih kadrovskih in drugih normativih zagotavljajo možnosti za optimalni razvoj vseh otrok.
- Pomemben vidik za dobro in kvalitetno delovanje vrtca je tudi sodelovanje med vrtcem in družino, ki temelji na spoštovanju, upoštevanju in zaupanju.

Življenje in delo Vzgojno-varstvenega zavoda Trebnje predstavljajo dejavnosti predšolske vzgoje z uravnoteženo ponudbo na različnih področjih, z možnostjo izražanja in razvijanja posameznikovih vrlin, ki spodbujajo k polnemu razvoju človeka.

Stanka Jurak

50-LETNA SKUPNA POT

Predšolske ustanove so imele v preteklosti raznovrstne vloge, namen in cilje.

V obdobju po drugi svetovni vojni so nastajale velike potrebe po družbeno organiziranih ustanovah za predšolske otroke, predvsem zaradi velikega zaposlovanja mater. Iz tega razloga je bil tudi v Trebnjem ustanovljen prvi vrtec. Vrtci kot institucije predšolske vzgoje pa niso le odgovor na potrebe velikega zaposlovanja mater, pač pa tudi plod spremenjenih nazorov ter strokovnih pogledov in znanj o razvoju predšolskega otroka.

V vrtcu Trebnje je v vseh teh letih potekal načrtovani vzgojni proces za predšolske in tudi za šolske otroke, saj je bil vse do leta 1974 v vrtcu običajno tudi en varstveni oddelek za šolske otroke.

Od takrat do danes je minilo 50 let in iz enega oddelka vrtca, v katerem je bilo vključenih 35 otrok, se je dejavnost predšolske vzgoje razširila v javni Vzgojno-varstveni zavod Trebnje, ki danes vključuje 380 otrok v različne programe predšolske vzgoje.

ZAČETEK DELOVANJA VRTCA

Na pobudo DPM in v povezavi z AFŽ je Občinski ljudski odbor Trebnje septembra leta 1952 v Trebnjem ustanovil otroški vrtec.

112

Občinski ljudski odbor

Preb. št. 206-17/1-52

Trebnje, dne 26.8.1952

Na podlagi zakona o občinskih ljudskih odborih Ur. list LRŠ št. 19/88 člena 12 in uredba o ustanovitvi dječjih jasli in otroških vrtcev Ur. list FLRJ št. 61/69 št. 1-19 ter pravilnika o ureditvi in delu otroških vrtcev Ur. list LRŠ št. 31/50 se izdaja sledečo

O d l o b a

Ustanovi se otroški vrtec v Trebnjem z dnem 1.9.1952. Uprava vrtca posluje po določenih zakonskih predpisih in po navodilih OIO Novo mesto, svet za prosveto in kulturo, kateri skrbi za strokovno osobje.

U t e m e l j i t e v

Ustanovitev vrtca je neobhodna potreba, veled tega kjer je naštejo mater, ki so zaposlene in bi za čas odsotnosti dale svoje otroke v vrtec. Če so pripravljene primadni prostori. Pregledal je tudi zdravnik, ter ugotovil, da odgovarjajo. In navedenega smatramo, da je odločba utemeljena.

Smrt fašizmu - svoboda narodom!

Kostavlj. mesto: OIO Novo mesto,
Upraviteljstvu šole,
Svetu za prosveto in kulturo
pri OIO - ju,
za spis

Predsednik:
/Škabič Franc/
Škabič Franc

DRŽAVNA OSNOVNA ŠOLA

112
18. Avg. 1952

Najprej sta bili vrtcu dodeljeni dve manjši sobi v prostorih občinske zgradbe, ki pa nista bili primerni, zato so prizadevanja DPM in AFŽ za boljše prostore obrodila sadove s pridobitvijo prostorov v zgradbi, ki je danes povsem obnovljena in spremenjena in sta v njej pošta in davčna uprava. Nekdaj je bila to Groskova hiša. Prostor, v katerem so bivali otroci, je bil v prvem nadstropju, velik in svetel, s čudovito lončeno pečjo zelene barve. Oprema je bila skromna, nekaj miz in stolov običajne velikosti. Garderoba je bila v istem nadstropju, vendar je bil prehod čez odprto verando, kar je bilo predvsem v zimskem času neprimerno. Posebnih sanitarij vrtec ni imel, pač pa so uporabljali skupne za stanovalce in druge uporabnike te hiše. Nekaj pozneje so uredili tudi zunanje površine. Na prostoru današnje tržnice je bilo igrišče z gugalnico, vrtiljakom in peskovnikom, v kotu igrišča pa je bila hišica, v katero so pospravljali igrače, ki so jih uporabljali na igrišču.

prva gugalnica na otroškem igrišču in na njej Radin Pavla s sinom

Prva vzgojiteljica je bila Kristina Hrast, njena pomočnica, ki je skrbela tudi za čiščenje prostorov, pa je bila Tončka Koporc.

skupina otrok, ki je obiskovala prvi vrtec v Trebnjem z vzgojiteljico Kristino Hrast in Tončko Koporc

V kroniki prvega leta delovanja je že izpostavljena problematika premajhnih kapacitet, saj je bilo prostora le za 15 otrok, vključenih pa je bilo kar 35 otrok.

Iz tega so izhajale tudi težave v zvezi z izvajanjem vzgojnega dela, predvsem pri telesni vzgoji. Kulturno-higienske navade so otroci le počasi osvajali. Zaradi velikih starostnih razlik med otroki je bilo ovirano metodično delo. Za dojetanje pesmic, deklamacij in raznih prizorčkov so pokazali otroci že na začetku veliko smisla.

Že v novembru 1952 so otroci iz vrtca sodelovali z nekaj točkami v programu, ki so ga pripravili šolarji, kar je bilo staršem v veliko radost in ponos. Ponovno so vrtičkarji nastopili tudi na prireditvi ob 8. marcu. Otvoritev igrišča je bila 21. junija 1953, kar so otroci obeležili z nastopom. Ta dan pa je bil za otroke zelo zanimiv in vesel ne le zaradi igrišča, ampak tudi zato, ker so se peljali z avtom na izlet v Dolenjo Nemško vas.

PROSTORSKI POGOJI

Vrtec je deloval v istih prostorih z nekaj pridobitvami opreme in pripomočkov kar 15 let.

otroci v igralnici leta 1960

Po ustnem podatku naj bi vrtec nekaj časa deloval tudi v prostorih nad sedanjo prodajalno Rimljanka na Rimski cesti, česar pa v pisnih virih nismo zasledili.

V letih 1967/68 je dobil varstveni oddelek prostore v novozgrajenem stanovanjskem bloku, obsegal pa je dnevni sobi, garderobo, kuhinjo in sanitarije. Prostori so bili primernejši kot prejšnji, vendar pa za 32 - 40 otrok, kolikor jih je tu bivalo, premajhni.

S šolskim letom 1971/72 je bila otvoritev prvega namensko grajenega vrtca v Trebnjem na Slakovi ulici s štirimi igralnicami, dvema garderobama, sanitarijami, prostorom za osebje in kuhinjo. Delovale so 3 skupine, v katere je bilo vključenih 56 otrok. Že v naslednjem letu je bil vrtec polno zaseden, in sicer s tremi oddelki predšolskih otrok in enim oddelkom 7 - 11-letnih šolskih varovancev.

S 1. septembrom 1974 beležimo polno zasedbo vrtca s predšolskimi otroki - vključenih jih je bilo 88.

Veliko veselja je bilo v Trebnjem 1. septembra 1976, ko je bila predana namenu druga zgradba vrtca na Slakovi ulici s štirimi oddelki in pripadajočimi prostori. Tu so bili zagotovljeni tudi pogoji za en oddelek jasli, a odpreti so morali kar dva, saj so bile potrebe po vključevanju tudi jasličnih otrok zelo velike.

Veselje in zadovoljstvo je glede prostorov za vzgojo in varstvo predšolskih otrok splahnelo že naslednje leto, ko je bilo zaradi premajhnih kapacitet odklonjenih 11 otrok, leta 1978 že 46, v letu 1979 pa kar 89 otrok (statistični podatek) oz 119 otrok (Dolenjski list, 27/9-79). Dolenjski list je v septembru 1979 objavil tudi dva pikra članka na to tematiko, in sicer prvi z naslovom »Stara mama, kje si zdaj?« z naslednjo vsebino:

»Mlad zakonski par z otrokom (10 mesecev) iz Trebnjega takoj sprejme starejšo osebo ženskega spola za opravljanje del in nalog stare mame, in sicer v dopoldanskem času. Brisanje ritke v ogrevalnih prostorih, plačilo po dogovoru. Cenjene ponudbe pošljite pod šifro <Infarkt kapacitet v VVZ Trebnje>«

in drugi »Jasli ni«:

»Pa ne za govedo niti za poredne delegate skupnosti za otroško varstvo ne, marveč za najmlajše Trebanjce, ki še pleničke zlatijo. Problem je velik, toda delegatov Samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo se ta ne tiče. Verjetno imajo vsi že odrasle otroke. Sicer bi že poskrbeli, da bi bile seje skupščine sklepčne.«

V letu 1980 je v okviru Skupnosti otroškega varstva stekla akcija za pridobitev novih prostorov za potrebe vzgoje in varstva predšolskih otrok in v septembru sta bila odprta dva oddelka v prostorih stare OŠ (zgradba na avtobusni postaji), za katere je sam vrtec nabavil opremo, ker je bila Skupnost otroškega varstva v slabem finanč-

nem stanju, kot je zapisano v kroniki.

A glej ga zlomka, že 17.10.1980 je v vrtec priromala odločba sanitarnega inšpektorja o zaprtju teh dveh oddelkov zaradi neustreznosti zdravstveno-higienskih pogojev in lokacije. Otroke so preselili v prostore vrtca in močno povečali število otrok v oddelkih in takšno stanje je ostalo do konca šolskega leta, saj kljub obljubam ni bilo rešitve. Prostorska stiska in problem odklanjanja velikega števila otrok se je nadaljeval tudi v šolskem letu 1981/82, čeprav se je v stanovanjskem bloku za banko odprl oddelek za 16 otrok in v mesecu februarju tudi prva varstvena družina za 9 otrok pri Slavki Fišter.

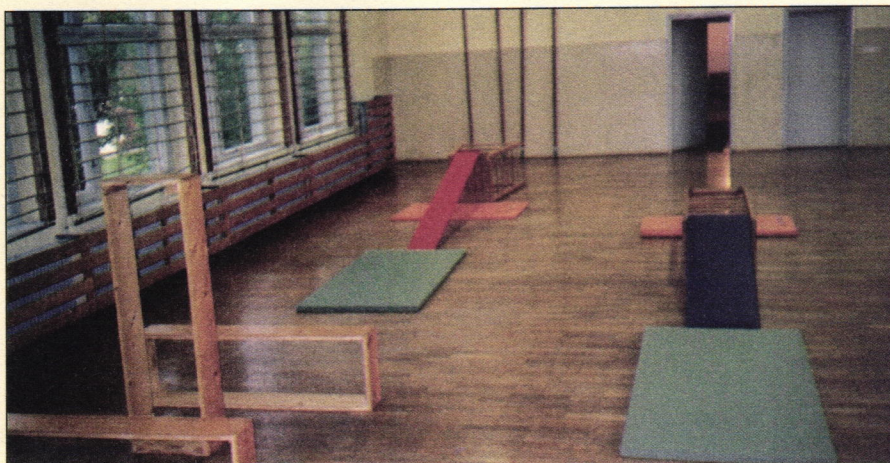
Naslednje šolsko leto se nadaljuje z enakim številom oddelkov in 102 odklonjenimi otroki. Vendar pa je bil, kot je zapisano v kroniki 1. februarja leta 1983, v vrtcu praznik, saj so bili v zgradbi na Kidričevi (stara OŠ) odprti novi prostori za vrtec, in sicer dve igralnici s pripadajočimi prostori in razdelilna kuhinja. Ob odprtju teh prostorov pa so zaprli varstveno družino in oddelek, ki je deloval v prostorih za banko.

V tem letu so bila na podlagi odločbe Uprave inšpekcijskih služb Novo mesto opravljena večja vzdrževalna dela v stari stavbi vrtca na Slakovi ulici; kompletno so izolirali tla in zamenjali parket v vseh igralnicah, obloge radiatorjev in sten, naredili pa so nekaj izboljšav tudi v kuhinji. Stara OŠ na Kidričevi ulici je dajala možnosti za odpiranje novih oddelkov, zato se je s 1. oktobrom 1983 odprl še en oddelek, čeprav celovite problematike premajhnih kapacitet tudi ta oddelek ni prinesel, saj so še vedno ostajali zunaj vrtca številni, predvsem jaslični otroci.

Več prostorov za dejavnost predšolske vzgoje in varstva je bilo pridobljenih po velikih prizadevanjih Rozi Drnovšek, takratne strokovne delavke Skupnosti otroškega varstva, in ob dobrem sodelovanju s Krajevno skupnostjo Trebnje leta 1989, ko smo preuredili večji del prostorov pritličja v stari OŠ na Kidričevi ulici. Vrtec v tem času dobi tudi telovadnico, ki je za takratni čas predstavljala pravo razkošje pri

izvajanju predšolske športne vzgoje in drugih dejavnosti. Posebno zaslugo za to pridobitev je imel takratni strokovni delavec na Centru za šport občine Trebnje - Športni zvezi Trebnje Marko Kapus.

vadba v telovadnici se lahko prične

S preureditvijo prostorov stare osnovne šole so primerno uredili 6 igralnic s pripadajočimi prostori in kuhinjo. Tako sta bila v teh prostorih dodatno odprta dva oddelka dnevnega programa, ena igralnica pa je bila namenjena izvajanju programa skrajšane priprave na šolo. A ne za dolgo. V tem prostoru je potekala le 6 let, nakar smo tudi ta prostor namenili oddelku dnevnega programa, ki je začel poslovati v jeseni 1995. Skrajšano pripravo na šolo smo izvajali od leta 1995 do 2001 v preurejenih prostorih, kjer so bile pred tem pisarne Vzgojno izobraževalne organizacije (v nadaljevanju VIO) na Kidričevi ulici.

Čeprav smo septembra 2000 odprli oddelek 3 - 7-letnih otrok v Dobrniču in v letu 2001 še en oddelek v Trebnjem, kapacitete ne zadoščajo potrebam otrok in staršev niti danes, ko se piše leto 2002.

Prostorska stiska vrtca in neprimernost oz. pomanjkanje prostora za dejavnost predšolske vzgoje, kot nam kaže 50-letni pregled, traja v Trebnjem ravno toliko časa kot obstaja vrtec.

ORGANIZIRANOST VRTCA IN VODENJE

Prvi vrtec je v Trebnjem ustanovil Občinski ljudski odbor pod predsedstvom Franca Skubica z Odločbo št. 206-47/1-52 in sicer 1.9.1952. Iz odločbe lahko razberemo, da je otroški vrtec začel delovati v sklopu šole oz. šolske uprave, katere upravitelj je bil Adolf Grum do 1.2.1960 nato pa Ignacij Bukovec. Prvi dve leti delovanja vrtca je bila vzgojiteljica Kristina Hrast, po njenem odhodu pa jo je nadomestila Marija Bončina. Pod šolsko upravo je bil vrtec do 1. maja leta 1960, ko je začel delovati kot samostojna ustanova, takratna vzgojiteljica Marija Bončina pa je postala tudi upravnica vrtca in je delala v vrtcu še kar nekaj časa. Marijo Bončina je nadomestila Julijana Podboj, ki je vrtec vodila do leta 1967.

Po sklepu Sveta OŠ Trebnje z dne 30.3.1967 in s soglasjem Skupščine občine Trebnje št. 022-8/67 z dne 9.4.1967 je z delom prenehal Otroški vrtec Trebnje kot samostojna ustanova in se priključil OŠ Trebnje kot Vzgojnovarstveni oddelek predšolskih in šolskih otrok. Adolf Grum je bil ravnatelj do 29. februarja 1972, nakar je nastopil ravnateljstvo Slavko Kržan. Vodenje vzgojno varstvenega oddelka je prevzela s 1.9.1972 Marija Drobnič, vendar pa se je že z novim šolskim letom poslovila. Tudi Slavko Kržan je že v novembru 1973 zapustil šolo, za v. d. ravnatelja pa je bila imenovana Marija Veli-konja, ki je to delo opravljala do 1. oktobra 1974, ko je bil za ravnatelja imenovan Štefan Kamin. Vodenje vzgojno-varstvenega oddelka je prevzela Martina Kuhar.

Delavci vzgojno-izobraževalnih organizacij Občine Trebnje so se z referendumom odločili, da se od 1.1.1980 Vzgojno varstvena enota (v nadaljevanju VVE) Trebnje odcepi od OŠ Trebnje. Iz vseh VVE pri OŠ v občini Trebnje se je oblikovala TOZD z nazivom Vzgojnovarstvena organizacija Trebnje o. sol. o., ki je delovala v sklopu Vzgojno-izobraževalne organizacije Trebnje n.sol.o. VIO Trebnje TOZD VVO Trebnje je imela sedež na Slakovi ulici 5, Trebnje. V njeni sestavi so delovale tudi naslednje enote: VVE Šentrupert, VVE Mokronog, VVE Mirna in VVE Veliki Gaber.

TOZD VVO Trebnje je do 7.9.1982 vodila ravnateljica Martina Kuhar ob pomoči vodij VVE in pod okriljem VIO Trebnje, ki ga je vodil direktor Vladimir Silvester. Vse TOZD so imele v okviru VIO Trebnje tudi skupno računovodstvo, pravno službo in združevale ter skupno urejale tudi investicije in investicijsko vzdrževanje, reševale stanovanjsko problematiko delavcev, organizirale letovanje in opravljale še nekatere druge skupne naloge.

Od 8.9.1982 do 1.8.1988 je bila ravnateljica TOZD VVO Trebnje Breda Žganjar, od takrat dalje pa vodi vrtec Marija Bizjak.

Po skoraj desetletju delovanja VIO Trebnje TOZD VVO Trebnje so se delavci na referendumu dne 26.5.1989 ponovno odločali o spremembi v organiziranosti vrtca in sprejeli sklep o izločitvi TOZD VVO Trebnje o.sol.o. iz DO VIO Trebnje n.sol.o. in ustanovitvi samostojne delovne organizacije Vzgojno-varstvena organizacija Trebnje p.o. S 1.7. 1989 je vrtec začel delovati kot samostojna DO z VVE Mirna, Mokronog, Šentrupert in Veliki Gaber. VVO je takrat pridobil tudi svoje računovodstvo.

V letu 1991 je bil sprejet Zakon o zavodih (UL RS št. 127/91), na osnovi katerega je Svet VVO Trebnje na seji dne 19.5.1992 sprejel statutarni sklep o preoblikovanju Vzgojno-varstvene organizacije p.o. v Vzgojno-varstveni zavod Trebnje z vzgojno-varstvenimi enotami Trebnje, Mirna, Mokronog, Veliki Gaber in Šentrupert. Soglasje k statutarnemu sklepanju je dala ustanoviteljica Skupščina Občine Trebnje.

Naslednja reorganizacija je bila izvedena 1.1.1993 na predlog Sekretariata za občo upravo in družbene dejavnosti Občine Trebnje. Izvršni svet SO Trebnje je 22.12.1992 sprejel sklep, da se VVE Mirna, Mokronog, Veliki Gaber in Šentrupert, ki delujejo v okviru VVZ Trebnje, s 1.1.1993 priključijo k OŠ Mirna, Mokronog, Šentrupert in Veliki Gaber in postanejo njihove organizacijske enote. Statutarni sklep o ukinitvi VVE je bil sprejet 10.12.1992, soglasje pa je SO Trebnje izdala dne 24.6.1993.

Bistvenih sprememb v organiziranosti vrtca od takrat do danes ni bilo. Delovanje vrtca pa se je prilagajalo novi zakonodaji za področje predšolske vzgoje, ki se je spreminjala zelo intenzivno od 1.9.1993 dalje, ko je pri Ministrstvu za šolstvo in šport začel delovati Sektor za predšolsko vzgojo. Na podlagi Zakona o zavodih, Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja in Zakona o lokalni samoupravi je Občinski svet Občine Trebnje dne 19.2.1997 sprejel Odlok o ustanovitvi javnega Vzgojno-varstvenega zavoda Trebnje, na osnovi katerega deluje vrtec danes. Navajamo nekaj pomembnejših členov tega odloka:

1. člen

S tem odlokom Občina Trebnje s sedežem v Trebnjem, Goliev trg 5 (v nadaljevanju: ustanovitelj) ustanavlja na področju vzgoje in varstva predšolskih otrok javni vzgojno-varstveni zavod Trebnje.

2. člen

Ime zavoda je: Vzgojno varstveni zavod Trebnje

Skrajšano ime zavoda je: VVZ Trebnje

Sedež zavoda je: Trebnje, Slakova ulica 5, 8210 Trebnje

3. člen

Zavod s svojo dejavnostjo zadovoljuje potrebe po vzgoji in varstvu predšolskih otrok na območju občine Trebnje, in sicer v starosti od 11. meseca do vstopa v osnovno šolo.

6. člen

Organi zavoda so:

- svet zavoda,*
- ravnatelj zavoda,*
- strokovni organi,*
- svet staršev*

Zavod ima lahko tudi druge organe, katerih delovno področje, sestavo in način volitev oziroma imenovanja določi s pravili.

22. člen

Za opravljanje dejavnosti zagotovi ustanovitelj nepremičnine in opremo, ki jo je Vzgojno-varstveni zavod Trebnje uporabljal za opravljanje dejavnosti do uveljavitve tega odloka in jo izkazuje v bilanci stanja za zadnje poslovno leto.

Premoženje, s katerim upravlja zavod, je last ustanovitelja. Zavod lahko razpolaga s premičnim premoženjem, z nepremičnim premoženjem pa le po predhodnem soglasju ustanovitelja. Zavod je dolžan upravljati premoženje iz prvega odstavka tega člena s skrbnostjo dobrega gospodarja.

23. člen

Zavod pridobiva sredstva za opravljanje javne službe iz proračuna Občine Trebnje v skladu z zakonom in statutom Občine Trebnje, iz prispevkov staršev, lahko pa tudi iz drugih virov v skladu z zakonom.

Z odlokom o proračunu občine Trebnje se določi letna višina sredstev za pokrivanje dejavnosti zavoda.

30. člen

Nadzor nad zakonitostjo dela javnega zavoda in nadzor nad izvajanjem vzgojno-izobraževalnega dela se opravlja v skladu z Zakonom o šolski inšpekciji.

Porabo javnih sredstev v vzgoji in izobraževanju nadzoruje Računsko sodišče Republike Slovenije.

33. člen

Zavod je pravni naslednik Vzgojno-varstvenega zavoda Trebnje, ki je vpisan v sodni register pri regijskem sodišču Okrožnega sodišča v Novem mestu pod številko 1/01431/00 in prevzame vse pravice in obveznosti tega zavoda.

Danes je vrtec v Trebnjem javni vzgojno-varstveni zavod.

KADRI

Vzgojitelj je nosilec dejavnosti predšolske vzgoje vsa leta delovanja vrtca, vendar pa je imel vrtec v Trebnjem vse do leta 1971 velike kadrovske težave, ker ni bilo moč dobiti ustrezno usposobljenega kadra ali pa je bil ta v Trebnjem le krajši čas.

Seveda pa je potrebno dati priznanje, zahvalo in pohvalo vsem tistim, ki so na tem področju orali ledino ne glede na to, ali so bili za delo strokovno usposobljeni ali pa so poprijeli zanj iz veselja in ljubezni do otrok in z nekaj izkušnjami z vzgojo svojih otrok v družini.

Biti dober vzgojitelj ni dovolj le imeti ustrezno izobrazbo, ampak biti tudi dober človek z veliko mero srčne kulture, ljubezni in spoštovanja do otrok in osebnostnimi lastnostmi, kot so: humanost, samostojnost, sproščenost, ustvarjalnost, optimizem, objektivnost, tolerantnost, samokritičnost, čustvena stabilnost, inteligentnost, vztrajnost, prijaznost, čustvena toplina, smisel za humor, odgovornost.

Tako lahko trdimo, da so bile človeške in poklicne kvalitete vzgojitelja in drugih strokovnih delavcev najodločilnejši faktor nivoja predšolske vzgoje tako nekoč kot tudi danes.

Nedvomno je v 50-letnem delovanju vrtca Trebnje veliko delavcev vrtca imelo in ima še danes zgoraj naštetih kvalitete, po katerih se jih spominjajo številne generacije otrok in njihovih staršev in zaradi katerih z veseljem zahajajo v vrtec tudi danes.

Vsa leta delovanja vrtca smo se morali delavci spopadati z velikimi težavami in pomanjkanjem prostorov, ustrezne opreme, vzgojnih pripomočkov, finančnih sredstev, kar smo reševali z iznajdljivostjo, prilagajanjem, pridobivanjem odpadnega materiala, z iskanjem sponzorjev, donatorjev in dobrotnikov, ki so bili pripravljeni priskočiti na pomoč, da bi lahko otrokom zagotovili najnujnejše pogoje za bivanje v vrtcu.

Druga kar obsežna težava pa je bila nujna potreba po stalnem izobraževanju bodisi za pridobitev zakonsko predpisane ustrezne izobrazbe za delo v vrtcu ali pridobivanja znanj iz različnih področij v okviru stalnega strokovnega izpopolnjevanja, ki je obveza in pogoj za uspešno vzgojno-varstveno delo. Vsako izobraževanje potegne za seboj različne napore, odrekovanja, odsotnost z delovnega mesta, finančna sredstva in tudi spremembe v družini. Velika večina delavcev, predvsem takratnih varuhinj in sedanjih pomočnic vzgojiteljic, se je oziroma se še vedno izobražuje ob delu, nekatere z večjo, druge z manjšo ali pa le moralno podporo vrtca.

Novi zakonski predpisi, strokovni izsledki in spoznanja, vedno nove potrebe otrok in staršev ter osebne potrebe delavcev po pridobivanju novih znanj iz različnih področij so bili stalno vodilo strokovnih delavcev in vodstva vrtca, da se je vrtec v Trebnjem gradil in bogatil tudi z izobraževanjem delavcev.

V preteklih letih obstoja vrtca so se tudi predpisi glede zahtevane izobrazbe delavcev vrtca kar nekajkrat spremenili.

Pravilnik o ureditvi in delu vrtca (UL LRS št 31/50) je določal tudi strukturo in število osebja v vrtcu. Za vzgojitelja so se lahko nameščali absolventi šol ali tečajev za predšolsko vzgojo ali učitelji s tečajem za predšolsko vzgojo. Za upravnika vrtca pa se je lahko namestil začasno tudi nepedagoški delavec z vodstvenim in organizacijskimi sposobnostmi.

V vrtcu so bili lahko poleg upravnika in kvalificirane vzgojiteljice zaposleni tudi pomožne vzgojiteljice ali negovalke, gospodinje, gospodinjske pomočnice, ekonom, snažilke.

Za vzgojitelje v vrtcih pa je veljalo tudi nekaj določb Zakona o osnovni šoli (UL SRS št. 9/68 in št. 14/69), ki je podrobneje urejal pogoje za učitelja. Tako je zakon določil, da morajo vzgojitelji opraviti strokovni izpit, ki ga lahko opravljajo po dveh letih vzgojno-izobraževalnega dela, morajo pa ga opraviti najmanj v petih letih, sicer

ne smejo več opravljati tega dela.

Šele leta 1971 dobimo vrtci v Sloveniji zakon, ki je podrobneje urejal tudi področja strokovnih kadrov. To je bil Zakon o vzgojno-varstveni dejavnosti za predšolske otroke (UL SRS št.28/71).

Po tem zakonu so bili lahko vzgojitelji naslednji profili:

- za otroke do dveh let starosti - medicinske sestre otroške smeri
- za 2 - 3-letne otroke - medicinske sestre otroške smeri ali vzgojitelji za predšolske otroke
- za otroke, starejše od treh let - vzgojitelji za predšolske otroke
- za osnovnošolske otroke - učitelji

Zakon tudi prvič opredeli, da imajo VVO lahko zaposlene tudi pedagoge, socialne delavce, psihologe, zdravnike kot strokovne delavce, vendar pa še vedno dopušča, da pri varstvenem delu z otroki lahko VVO zaposlujejo tudi delavce, ki nimajo ustrezne izobrazbe.

Leta 1971 ima vrtec v Trebnjem eno vzgojiteljico z ustrezno izobrazbo, to je bila Urek Angelca, in dve varuhinji, in sicer Šabec Ireno ter Tratnik Jožefo.

kolektiv vrtca 1972

Zakon o vzgoji in varstvu predšolskih otrok (UL SRS št. 5-282/80) iz leta 1980 določa naslednje pogoje glede izobrazbe delavcev vrtca:

Vzgojitelj mora imeti ustrezno strokovno izobrazbo, in sicer:

- *v oddelkih za otroke do 2 let srednjo ali višjo izobrazbo vzgojiteljske smeri ali izobrazbo šole za medicinsko sestro pediatrične smeri*
- *v oddelkih za otroke od 2 let do vstopa v šolo, srednjo ali višjo strokovno izobrazbo vzgojiteljske smeri*
- *v oddelkih za otroke z motnjami v telesnem in duševnem razvoju višjo ali visoko izobrazbo ustrezne smeri, spec. pedagog.*
- *pripravo otrok na šolo lahko opravlja tudi učitelj razrednega pouka, ki mora imeti strokovno izobrazbo v skladu z zakonom o osnovni šoli*

Varuh je lahko, kdor je končal šolo za varuhinje.

Strokovni delavci vrtca so: pedagog, psiholog, socialni delavec, specialni pedagog in zdravstveni delavec; imeti morajo višjo ali visoko izobrazbo v svoji smeri.

V letu 1980, ko je izšel nov Zakon o vzgoji in varstvu predšolskih otrok, je bilo v vrtcu Trebnje zaposlenih 8 vzgojiteljic in vse so imele ustrezno izobrazbo, medtem ko je bilo kar 5 varuhinj, od skupaj 8 zaposlenih, brez ustrezne izobrazbe. Statistični podatki iz leta 1990 pa pričajo, da se je stanje glede formalne usposobljenosti kadra izboljšalo, saj sta bili le dve varuhinji od skupaj osmih brez ustrezne izobrazbe, dve pa sta bili po izobrazbi vzgojiteljici.

Predsednik RS Milan Kučan je dne 22. februarja 1996 izdal Ukaz o razglasitvi Zakona o vrtcih, ki je bil objavljen v UL RS št. 12/96.

Zakon je bil podlaga za kar nekaj bistvenih sprememb v delovanju vrtca, predvsem pa prinaša v slovenske vrtce boljši standard in s tem tudi večjo kvaliteto življenja otrok v vrtcu.

Za zaposlene v vrtcu določa zakon višje izobrazbene pogoje in ukinja delovno mesto varuha, namesto njega pa uvaja pomočnika vzgo-

jitelja, ki ima tudi bistveno drugačne naloge.

40. člen

Vzgojno dejavnost v javnem vrtcu opravljajo: vzgojitelj, pomočnik vzgojitelja, svetovalni delavec, organizator zdravstveno-higienskega režima, organizator prehrane in drugi.

Vzgojitelj v razvojnem oddelku, ki izvaja prilagojen program za predšolske otroke s posebnimi potrebami, mora imeti stopnjo izobrazbe, predpisano za vzgojitelja predšolskih otrok, in specialno pedagoško izobrazbo.

V oddelku vrtca, v katerega so vključeni tudi otroci s posebnimi potrebami, lahko opravlja vzgojno delo poleg vzgojitelja predšolskih otrok tudi vzgojitelj s specialno pedagoško izobrazbo.

Vzgojitelji predšolskih otrok morajo imeti:

- *višješolsko ali visokošolsko izobrazbo, pridobljeno po izobraževalnem oziroma študijskem programu za področje predšolske vzgoje ali*
- *višješolsko izobrazbo ustrezne smeri in opravljen izobraževalni oziroma študijski program za izpopolnjevanje za področje predšolske vzgoje.*

Pomočnik vzgojitelja mora imeti:

- *srednjo strokovno izobrazbo, pridobljeno po izobraževalnem programu za področje predšolske vzgoje ali*
- *zaključen četrti letnik gimnazije in opravljen poklicni tečaj za delo s predšolskimi otroki.*
- *Svetovalni delavci morajo imeti visokošolsko izobrazbo ustrezne smeri in pedagoško izobrazbo.*

Organizator zdravstveno higienskega režima in organizator prehrane morata imeti najmanj višjo strokovno izobrazbo ustrezne smeri.

Medtem ko je Zakon o vzgoji in varstvu predšolskih otrok iz leta 1980 določal, da varuhi sodelujejo pri vzgojnem delu in samostojno

izvajajo določene oblike varstva otrok, je Zakon o vrtcih ne le spremenil naziv delovnega mesta, ampak dal bistveno večje pristojnosti in tudi odgovornosti pomočniku vzgojitelja.

41. člen

Delovna obveznost vzgojitelja obsega pripravo na vzgojno delo, načrtovanje in izvajanje vzgojnega dela, delo s starši ter sodelovanje pri organizaciji življenja in dela v vrtcu.

Delovna obveznost pomočnika vzgojitelja obsega sodelovanje z vzgojiteljem pri načrtovanju, izvajanju in pripravi vzgojnega dela v oddelku ter opravljanje drugih del in nalog, povezanih z dejavnostjo vrtca.

V okviru z zakonom in kolektivno pogodbo določenega polnega tedenskega delovnega časa vzgojiteljevo delo z otroki ne sme presežati 30 ur, delo pomočnika vzgojitelja pa 35 ur tedensko.

Prehodne določbe Zakona o vrtcih (UL RS št. 12/96) in Uredba o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje, ki je bila kot podzakonski akt sprejeta 15. septembra 1997 s strani ministra za šolstvo in šport Slavka Gabra, objavljena pa v UL RS št. 57/97, opredeljujeta, kdo lahko opravlja delo vzgojitelja, pomočnika vzgojitelja in drugih strokovnih in svetovalnih delavcev v vrtcu.

Delo vzgojitelja lahko opravlja:

- vzgojitelj s 4- ali 5-letno vzgojiteljsko šolo
- vzgojitelj s VI. ali VII. stopnjo izobrazbe - smer vzgojitelj predšolskih otrok
- v oddelkih do 2. leta starosti otrok delavec s 4-letno srednjo šolo medicinske smeri, zdravstveni tehniki, ki so imeli na dan uveljavitve zakona najmanj 5 let delovnih izkušenj na tem delovnem mestu
- delavec, ki ima končan program univerzitetne izobrazbe in strokovni naslov profesor
- delavec, ki ima končan program univerzitetne izobrazbe s področja izobraževanja, umetnosti, humanističnih ved in družboslovja
- delavec, ki ima končan program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe iz socialnega dela in opravljen študijski program za

izpopolnjevanje iz predšolske vzgoje

Delo pomočnika vzgojitelja lahko opravljajo:

- delavci, ki so na dan uveljavitve Zakona o vrtcih delali v vrtcu na delovnem mestu varuha ali vzgojitelja in so imeli končano štiri-letno srednjo šolo in pet let delovnih izkušenj v predšolski vzgoji
- delavci, ki imajo končano šolo za varuhe in na dan uveljavitve Zakona o vrtcih 10 let delovne dobe
- vsi, ki so končali srednješolski program iz predšolske vzgoje ali imajo zaključen četrti letnik gimnazije in opravljen poklicni tečaj za delo s predšolskimi otroki

Danes dela v VVZ Trebnje 17 vzgojiteljic, ki imajo vse ustrezno izobrazbo, in sicer:

srednja 4-letna	• 7 vzgojiteljic
srednja 5-letna	• 4 vzgojiteljice
višja	• 4 vzgojiteljice
visoka	• 2 vzgojiteljici

Zaposlenih imamo tudi 19 pomočnic vzgojiteljic, od tega 14 z ustrezno izobrazbo, 5 delavk pa se izobražuje ob delu.

Vrtec je vseskozi vključeval tudi otroke s posebnimi potrebami. V času delovanja VIO Trebnje je pomoč predšolskim otrokom s posebnimi potrebami v vrtcu in na domu nudila mobilna služba. Izvajali sta jo defektologinji Jerica Medved in Malči Mandelj, zaposleni v OŠ Mirna. V letu 1996 smo za delo z otroki s posebnimi potrebami v vrtcu zaposlili specialni pedagoginjo - defektologinjo Ivico Jakovljevič, ki opravlja delo mobilnega defektologa za vse predšolske otroke v občini Trebnje.

Za uspešno delovanje vrtca pa so poleg strokovnih delavcev nujno potrebni še drugi delavci vrtca, ki tudi nosijo dobršen del odgovornosti za dobro počutje otrok, ustrezno prehrano, varno okolje in ustrezne zdravstveno-higienske pogoje.

Prva leta je imel vrtec poleg vzgojiteljice zaposleno le še čistilko in hrano so otroci nosili od doma. Kasneje so za prehrano otrok poskrbeli v gostilni, šele od leta 1967 je dobil vrtec z novimi prostori prvo kuhinjo in kuharico Anico Novak. S pridobitvijo novih prostorov in z naraščanjem števila vključenih otrok je seveda raslo tudi število zaposlenih v kuhinji. Danes je v vrtcu zaposlenih 7 kuharic in kuharskih pomočnic.

Prvo perico Majdo Žlebnik je dobil vrtec leta 1976, ko sta bila odprta dva oddelka jasli.

S 1.5.1980 so za potrebe vrtca zaposlili prvo tajnico Anico Grmovšek, kasneje poročeno Slak. Prej pa so se ta dela opravljala v okviru OŠ.

Samostojno računovodstvo in računovodjo Mijo Penca je dobil vrtec leta 1989, ko je bila izpeljana izločitev TOZD VVO Trebnje iz VIO Trebnje. Tudi računovodsko delo je prej opravljala OŠ Trebnje oziroma v času VIO skupna računovodska služba VIO. Danes ima VVZ Trebnje računovodjo in pisarniško referentko.

V letu 1986 je vrtec zaposlil prvega hišnika Darka Pekolja, ki to delo opravlja še danes.

PROGRAMI, CILJI IN NALOGE

Pravilnik o ureditvi in delu vrtcev je leta 1948 opredelil, da je glavni cilj vrtca, da otroka vsestransko telesno in duševno razvija, vzgaja in pripravlja za uspešen nadaljnji razvoj, vrtce pa je opredelil kot vzgojne ustanove, namenjene zdravim otrokom predšolske dobe od dopolnjenega tretjega leta starosti do vstopa v šolo.

Ob odprtju prvega vrtca v Trebnjem je bila njegova osnovna naloga poskrbeti za vzgojo otrok in s tem zagotoviti pravilni duševni in telesni razvoj. Skozi 50-letni razvoj predšolske vzgoje so se tudi cilji in naloge nekoliko spreminjali in dopolnjevali tako v praksi kot tudi v predpisih in dokumentih, ki so nastajali za to področje vse do danes.

Zakon o vzgojnovarstveni dejavnosti (UL SRS št. 28/71) je prvi posebni zakon za področje predšolske vzgoje v Sloveniji in VVZ določa naslednje naloge:

- z vzgojo, varstvom in izobraževanjem pospeševati duševni, osebni in telesni razvoj otrok, jih vključevati v življenje v družbeni skupnosti ter jim omogočati vedro in sproščeno otroštvo
- zagotavljati otrokom preskrbo s hrano in telesno nego ter pripjevati k njihovemu zdravju
- zagotavljati sodelovanje s starši

Kot pomembno dopolnitev predhodno zapisanih ciljev in nalog lahko zasledimo nalogo VVZ, da mora otrokom omogočati vedro in sproščeno otroštvo in zagotoviti tudi sodelovanje s starši, zaradi enotnosti družinske in družbene vzgoje. To je seveda pomenilo, da so morali vrtci posvečati več pozornosti načinom, metodam in oblikam dela, ki so v življenju vrtca vnašali več vedrine ter sproščenosti in iskati različne načine sodelovanja s starši.

Za vrtce je leto 1979, ko je Strokovni svet RS za vzgojo in izobraževanje sprejel oziroma določil Vzgojni program za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, ki je bil prvi tovrstni dokument z opredeljenimi okvirnimi vsebinami in nalogami, pomembna prelomnica.

Danes pa je naše vodilo Kurikulum za vrtce, ki ga je leta 1999 potrdil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje in je javno veljavni program za predšolske otroke, na osnovi katerega imamo tudi v VVZ Trebnje izdelane svoje programe dela. Trudimo se, da bi naše delo in prizadevanja čim bolj povezali z družino, da bi pomagali družinam pri celoviti skrbi za otroka in da bi ustvarjali razmere za zdrav

razvoj otrokovih telesnih in psihosocialnih sposobnosti. Predvsem pa, da bi otroci radi hodili v vrtec, se pri nas dobro počutili in da bi bil vsak dan v vrtcu za otroke zanimiv, pester, sproščen, prijeten in poučen.

Razvoj programov, dodatnih dejavnosti in vključenost otrok - kronološki pregled

Šolsko leto	Starost otrok	Število otrok	Število oddelkov	Program
1952/53	3-7 let	35	1	
1959/60	3-7 let	27	1	
1966/67	3-11 let	30	1	Program predšolske in šolske vzgoje
	6-7 let	29	1	Krajši program mala šola
1971/72	3-7 let	32	2	
	7-11 let	24	1	Podaljšano bivanje
	6-7 let	166	7	Mala šola - vsi 6 - 7-letni 72 ur
1976/77	do 1 leta	12	1	
	1-2 leta	12	1	
	2-3 let	20	1	
	3-7 let	69	3	
	7-11 let	ni podatka	2	Podaljšano bivanje
	6-7 let	154	8	Mala šola
1977/78	do 1 leta	12	1	
	1-2 leta	24	2	
	2-3 let	32	2	
	3-7 let	58	3	
	6-7 let	138	7	Mala šola (120 ur) Potujoči vrtec (80 ur)
1978/79	do 2 let	24	2	
	2-3 let	12	1	
	3-7 let	96	4	

	5-7 let	52	3	Skrajšana priprava na šolo. Prvič se vključijo tudi romski otroci
	5-7 let	34	2	Športna značka I.
	5-7 let	25		Letovanje
1989/90	1-3 let	106	6	Dnevni program
	3-7 let	175	7	Dnevni program
	5-7 let	102	7	Skrajšana priprava na šolo
	5-7 let	105	4	Športna značka I.
	5-7 let			Naučimo se plavati
	4-6 let	41	3	Cicibanove urice
1995/96	1-3 let	68	4	Dnevni program
	2-5 let	44	2	Dnevni program
	3-7 let	187	8	Dnevni program
	5-7 let	102	5	Skrajšana priprava na šolo
	5-7 let			Nadstandardni program interesnih delavnic: športna in glasbena
	5-7 let			Športna značka - Zlati sonček
	5-7 let			Letovanje
	5-7 let			Naučimo se plavati
1998/99	1-3 let	38	3	Dnevni program
	2-4 let	20	1	Dnevni program
	3-7 let	220	10	Dnevni program
	5-7 let	58	5	Skrajšana priprava na šolo
	4-6 let	20	1	Cicibanove urice
	5-7 let	39	2	Interesna športna delavnica
	5-7 let	32	1	Interesna glasbena delavnica
	5-7 let	184	6	Zlati sonček
	5-7 let	64		Letovanje
	5-7 let	136		Naučimo se plavati
	5-7 let	141	6	Predšolska bralna značka Miškolin
2001/02	1-3 let	42	3	Dnevni program
	2-4 let	40	2	Dnevni program
	3-7 let	251	11	Dnevni program

5-7 let	30	2	Skrajšani program priprave otrok na šolo
4-7 let	10	1	Program za romske otroke (100 ur)
5-6 let	12	1	Cicibanove urice (100 ur)
4-7 let	16	1	Športna delavnica
5-7 let	32	2	Likovna delavnica
5-7 let	38	1	Plesna delavnica
5-7 let	90	11	Naučimo se plavati
5-7 let	154	8	»Zlati sonček«
4-7let	38	1	Pevski zbor
5-7 let	51	7	Letovanje
6-7 let	126	7	Predšolska bralna značka »Miškolin«
5-6 let	46	3	Predšolska bralna značka »Miša«
5-7 let	167	8	Naša hranilnica Lutkovni program v izvedbi naše lutkovne skupina »Biba«

Viri:

- Arhiv OŠ Trebnje
- Arhiv VVZ Trebnje
- Kronika OŠ Trebnje
- Uradni listi RS
- Kronika VVZ Trebnje

Marija Bizjak

VRTEC DANES

Če je bila za sedemdeseta in osemdeseta leta značilna širitev vrtcev, ki so zaposlenim staršem nudili urejeno varstvo otrok, lahko danes trdimo, da je pomen organizirane institucionalne vzgoje mnogo širši. Danes vrtci pomagajo družini pri skrbi za varno in srečno otroštvo ter soustvarjajo pogoje za razvoj celovite osebnosti.

Vzgojno-varstveni zavod Trebnje danes deluje v objektu, ki je bil načrtovan in grajen za predšolsko dejavnost s takratnimi specifičnimi nalogami vrtca, kot so varstvo, nega, hranjenje, počitek. Glede na širjenje pomena in nalog vrtca ter premalo prostih kapacitet za sprejem otrok v vrtec je prostorska problematika stalna spremljevalka predšolske dejavnosti v Trebnjem.

Kratkoročno rešitev lahko poiščemo v adaptaciji obstoječih prostorov vrtca, tako da bi ustrezali standardom in normativom ter omogočali pogoje za kakovostno delo in optimalni razvoj otrok. Prav gotovo pa je novogradnja vrtca potreba in nuja za rešitev prostorske problematike.

V zadnjih letih se kaže tudi vedno večja potreba po zagotavljanju pogojev na področju dela z otroki s posebnimi potrebami. Otrokom s posebnimi potrebami z vključitvijo v redne oddelke vrtca ne moremo zagotavljati pogojev za njihov maksimalen razvoj, zato je tudi odprtje razvojnega oddelka ena izmed nalog za izboljšanje delovanja vrtca.

Kljub prostorski problematiki si v vrtcu prizadevamo, da bi bil naš vrtec prijazen in fleksibilen in bi nudil otrokom, staršem, zaposlenim in širšemu okolju pogoje za izražanje in uresničevanje njihovih potreb.

S ponudbo pestrih, raznovrstnih ter kvalitetno izvedenih programov omogočamo možnost izbire glede na potrebe ter interese otrok in staršev.

Poleg osnovnega programa, ki je zagotovljen vsem otrokom v vrtcu, ponudimo otrokom in staršem tudi dodatne in obogatitvene programe. Izvajamo jih v obliki interesnih delavnic, letovanj, tečajev ali pa v sklopu vzgojnega dela v oddelku.

Stanka Jurak

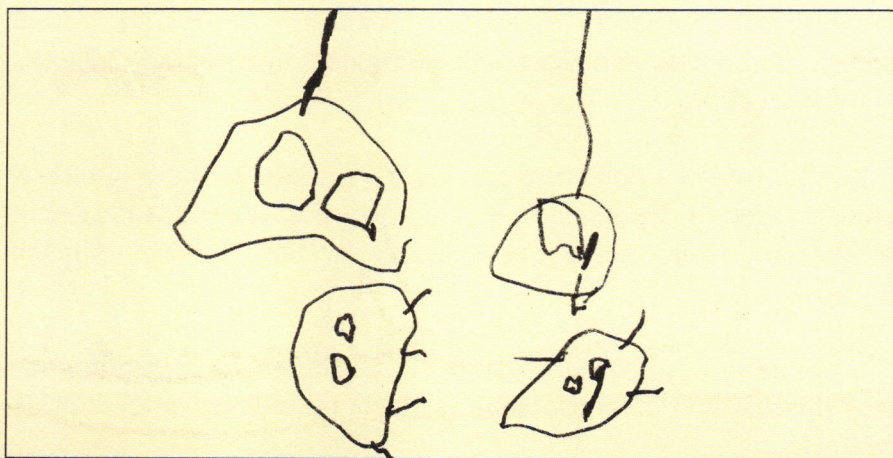
PREDSTAVLJAMO SE

Vzgojno-varstveni zavod Trebnje je enovit zavod s sedežem na Slakovi ulici 5 v Trebnjem. V šestnajst oddelkov dnevnega programa je vključenih 333 otrok. Izvajamo tudi skrajšan program priprave na šolo, Cicibanove urice in program za romske otroke.

In kdo so otroci Vzgojno-varstvenega zavoda Trebnje?

V vrtcu VIDEK domujemo najmlajši otroci. Starejši otroci nam pravi-jo dojenčki, čeprav smo najmlajši stari že 1 leto in najstarejši 4 leta. Vseh skupaj nas je 62.

Čebelice, Polžki, Račke in Muce se predstavljamo z risbico:

V vrtcu OSTRŽEK smo že nekoliko starejši. Stari smo od 3 do 5 let. Vseh skupaj nas je 89 otrok. Naši oddelki se imenujejo:

Ježki, Pikapolonice, Zajčki in Srnice. Tudi mi se predstavljamo z risbico:

V KEKCU na Kidričevi ulici smo najstarejši otroci stari od 4 do 7 let. Nekaj nas že obiskuje program priprave na šolo, vseh skupaj pa nas je 159 otrok.

Delfinčki, Slončki, Ribice, Medvedki, Veverice, Metulji in Ptički se predstavljamo z risbico:

V Dobrniču nas je 23 otrok, starih od 3 do 7 let. Oddelek se imenuje Miške. Našo igralnico in igrače bomo z veseljem posodili otrokom, ki niso v vrtcu, obiskovali pa bodo Cicibanove urice.

Poglejte še našo risbico:

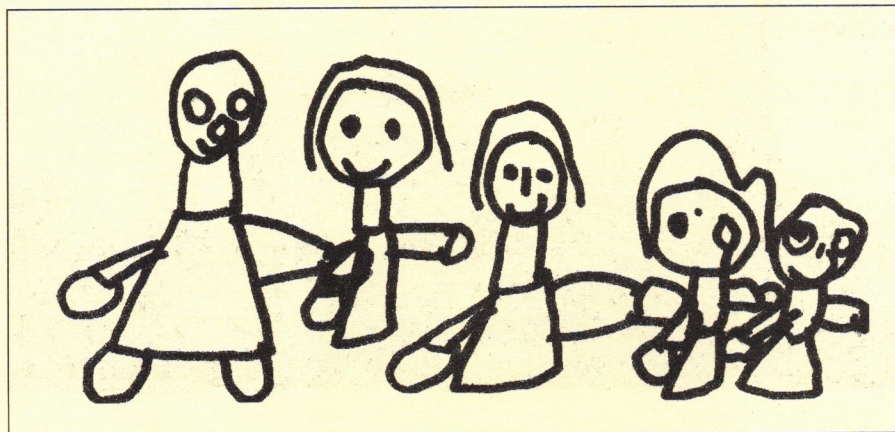

Mali šolarji iz Dolenje Nemške vasi in Trebnjega obiskujemo skrajšani program priprave na šolo. Skupaj nas je 30 otrok. Dvanajst nas je v podružnični šoli Osnovne šole Trebnje - Dolenja Nemška vas, oddelek pa smo poimenovali Zmajčki. Osemnajst malih šolarjev v Osnovni šoli Trebnje pa se nas igra in uči v oddelku Jelenčki.

Dober dan! I amen romana chavoro rado aven du vrtec. Rado đilavamo, khelamo I malica hili lači. Du vrtec menge hilo šukar. (V prevodu: Dober dan! Tudi mi romski otroci radi pridemo v vrtec. Radi pojemo, plešemo in malica je dobra. V vrtcu nam je lepo.)

TUDI V DOBRNIČU IMAMO VRTEC

Vzgojno-varstveni zavod Trebnje je prvega septembra leta 2000 v Dobrniču odprl nov oddelek. Domujemo v prostorih prenovljene podružnične šole Osnovne šole Trebnje v Dobrniču. V skupini, ki smo jo poimenovali Miške, je v letošnjem šolskem letu vključenih triindvajset otrok od tretjega do sedmega leta starosti. Imamo veliko, svetlo in lepo opremljeno igralnico, v kateri je dovolj prostora za igro in delo. Blizu je tudi igrišče z novimi igrali.

Otroci v vrtec radi prihajajo in tudi starši so zadovoljni, ker imajo urejeno varstvo za svoje otroke.

Za naš kraj je odprtje vrtca velika pridobitev. Želimo si, da bi tudi v bodoče uspešno delovali v dobro otrok in staršev.

Joži Pekolj

vrtec v Dobrniču

V VRTCU SO TUDI OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI

Naš vrtec je eno od okolij, kjer otrok preživi velik del dneva. V njem se odpira veliko možnosti za najrazličnejše dejavnosti, med katere pa prav gotovo sodi tudi pomoč otrokom s posebnimi potrebami, ki so vključeni v redne oddelke vrtca. To pomoč v vrtcu izvaja mobilna specialna pedagoginja, ki s specialno pedagoško obravnavo razvija potencialne in ustvarja pogoje, ki so primerni otrokovim razvojnim potrebam.

Zavedamo se, da nekaterim otrokom zaradi njihovih specifičnih potreb v rednih oddelkih ne moremo nuditi zadostne celostne obravnave, trudimo pa se, da jim zagotavljamo strokovno individualno delo, občutek sprejetosti, varnosti in dobrega počutja.

Bivanje otrok s posebnimi potrebami v vrtcu nedvomno prispeva k dvigu kvalitete življenja posameznega otroka in njegove družine, vsem nam v vrtcu pa bogastvo izkušenj.

Pogoji in kvaliteta vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami v predšolskem obdobju ne smejo biti odvisni od večjih ali manjših materialnih možnosti, ampak morajo temeljiti na individualnih potrebah otrok in staršev.

Ivica Jakovljevič

PROGRAM ZA ROMSKE OTROKE

V naši občini živijo tudi Romi. Z izvajanjem programa od leta 1978 tudi romskim otrokom omogočamo vključevanje v organizirane predšolske dejavnosti. Programe smo v teh letih izvajali v različnih oblikah, obsegih in na različnih lokacijah. Prva leta smo program izvajali v romskem naselju, zadnjih nekaj let pa otroke vozimo v vrtec.

Delo z romskimi otroki zahteva od vzgojitelja še več spretnosti, iznajdljivosti in ustvarjalnosti. Večje težave nastajajo pri sporazumevanju zaradi nepoznavanja jezika in nezainteresiranosti staršev. Kljub težavam, ki so se pojavljale ob delu z romskimi otroki, je program temeljil na ciljih predšolske vzgoje s prilagajanjem potrebam in željam otrok.

Erika Slak Riossa

romski otroci pri plesu

UTRINKI IZ DODATNIH IN OBOGATITVENIH PROGRAMOV

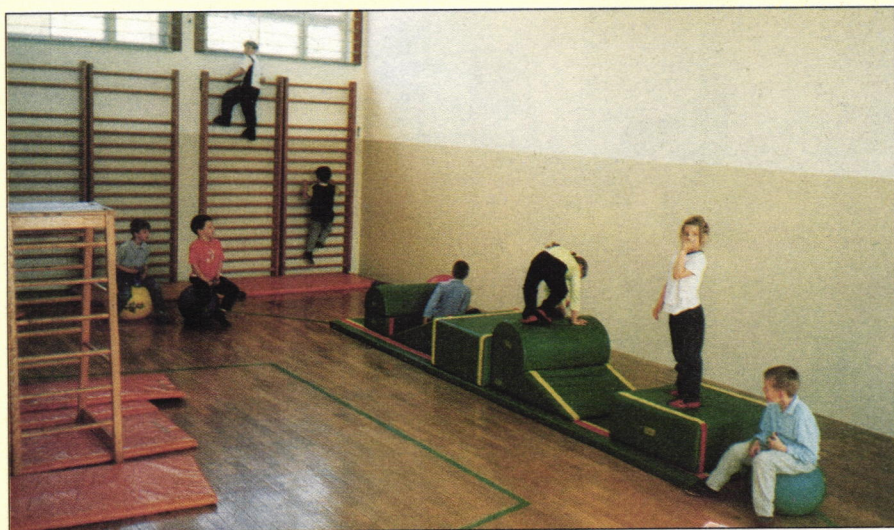
Športna interesna delavnica

Otroci radi prihajajo v športno delavnico, saj je potreba po gibanju otrokova primarna potreba. Športno delavnico izvajamo že od leta 1995. Delavnice so v teh letih vodile: Branka Barle, Agata Černe, Radojka Udovič, Marija Veber in v letošnjem letu Arijana Novak.

Otroci z gibanjem zaznavajo in odkrivajo svoje telo, se preizkušajo v gibalnih spretnostih, doživljajo veselje in ponos ter si ob razvijajočih sposobnostih in spretnostih gradijo samozaupanje.

Želimo si novih športnih rekvizitov in zelo nam je žal, da so nam letos zmanjšali telovadnico in s tem okrnili pogoje za igro in vadbo.

Arijana Novak

otroci pri športni interesni delavnici

Likovna interesna delavnica

Likovna delavnica otrokom omogoča razvijanje sposobnosti umetniškega izražanja in čutnega, čustvenega, miselnega, estetskega in vrednostnega doživljanja. K likovni delavnici otroci radi prihajajo in z veseljem sodelujejo ter spoznavajo različne likovne materiale in tehnike.

Izvajamo jo od leta 1996, vodile pa so jo: Radojka Udovič, Ksenja Pravne, ki vodi delavnico že drugo leto, letos pa se ji je pridružila še Suzana Lazar.

Otroci so s svojimi izdelki sodelovali na likovnem natečaju, ki ga je razpisala Pediatrična klinika v Ljubljani in vsi izdelki so bili v Pediatrični kliniki tudi razstavljeni.

Ure v delavnici so mnogokrat prekratke, kar je dokaz, da nam je lepo!

Ksenja Pravne

tako ustvarjamo v likovni delavnici

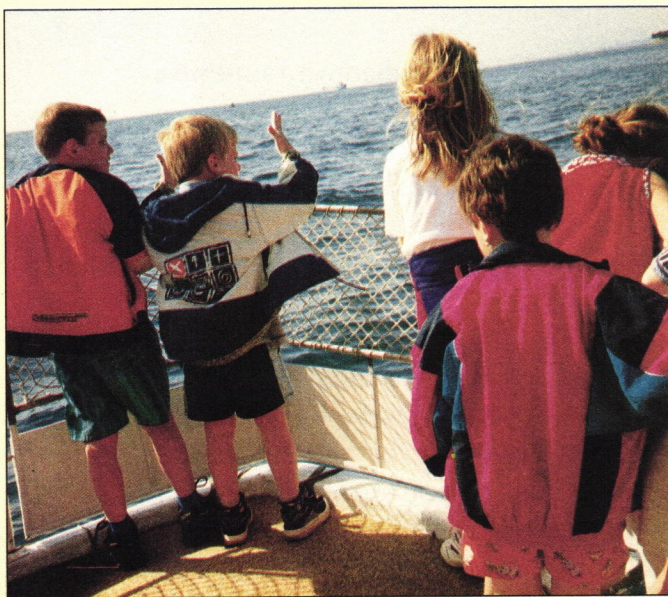
Letovanje otrok

Vrtec Trebnje že več let za otroke iz oddelkov priprave na šolo organizira petdnevno letovanje. Nekaj letovanj smo organizirali na Golniku, sedaj pa že kar nekaj let letujemo na Debelem Rtiču. Tu imamo poleg morske klime še druge dobre pogoje za igro in delo. Lepo urejena okolica in igrišče, plezalna stena, nabiranje školjk in kamenčkov, odkrivanje življenja v morju, vožnja z ladjo in seveda kopanje v bazenu nam omogočajo prijetno, zabavno in poučno letovanje.

Otroci so na letovanju veseli in razigrani, včasih se pri nekaterih pojavi domotožje, ki pa ga ob igri s prijatelji hitro premagajo.

Otroci se vračajo domov veseli, srečni, polni morskega navdiha in z velikim pričakovanjem, da zopet pridejo v objem in toplo zavetje svojih staršev.

Marija Ceglar

letovanje otrok na Debelem Rtiču

Športni program Zlati sonček

Izvajamo ga v oddelkih otrok, starih od štiri do sedem let. S programom privlačno bogatimo gibalno oziroma športno vzgojo v vrtcu. Izvajamo A in B program, ki zajema pet panog - izlete, kolesarjenje ali kotalkanje ali rolanje, smučanje ali drsanje, plavanje in spretnosti z žogo.

Otroci v okviru posameznih panog, ki ne potekajo v tekmovalnem vzdušju, pridobivajo in urijo svoje spretnosti. Za osvojene panoge pridobijo nalepke in kolajno Zlati sonček oz. priznanje, če programa ne zaključijo v celoti.

Bistveni namen izvajanja programa pa je motivirati otroke, da bodo šport sprejemali kot kulturno vrednoto in da ga bodo kasneje znali vgraditi v svoj življenjski slog.

Lojzka Marinčič

Predšolsko varčevanje - Cicibanova hranilnica

Z vzgojo k varčevanju in varčnosti razvijamo in oblikujemo kulturo varčevanja, ki sega na različna področja dela in življenja v vrtcu. Varčevanje ni samo širiti in utrjevati denarno varčevanje, njegov namen je tudi privzgajati pravilen odnos do materialnih in drugih dobrin.

V vrtcu že od leta 1991 skupaj z Dolenjsko banko oziroma od letošnjega leta z Novo Ljubjansko banko uspešno izvajamo program predšolskega varčevanja Cicibanova hranilnica. Otroci iz oddelkov priprave na šolo skozi celo šolsko leto varčujejo denar in ga ob koncu šolskega leta porabijo za izlet v Kekčevo deželo ali obisk živalskega vrta v Ljubljani ali ogled lutkovne predstave v lutkovnem gledališču v Ljubljani.

Za uspešno delovanje programa Cicibanove hranilnice se moramo vsi, ki sodelujemo v programu - otroci varčevalci, starši in mentorice varčevanja iz vrtca, zahvaliti bančni delavki Mariji Rus, ki je vsa leta z ljubeznijo in požrtvovalnostjo spodbujala mlade varčevalce.

Marija Ceglar

v Kekčevi deželi

Predšolska bralna značka Miša in Miškolin

Predšolsko bralno značko že štiri leta uspešno izvajamo v oddelkih otrok, starih od pet do sedem let. S programom želimo otrokom oblikovati pozitiven odnos do knjige in obogatiti povezovanje med vrtcem in družino. Ob Mednarodnem dnevu knjig za otroke program zaključimo in otroke razveselimo s predstavo, podelimo jim knjigo, priponko ter priznanje.

Z našo bralno značko smo se tesno povezali tudi z Anico Zidar, ki je za Miše in Miškoline vrtca Trebnje napisala že dve zgodbi.

Kaj o bralni znački menijo otroci:

“Pravljice mi je brala mami. Poslušal sem jo v moji postelji.”

Matej

“Bralna značka je zato, da se naučimo poslušati. Z bralno značko sem se naučil tudi brati. Gledal sem besede, kje je katera, in sem se naučil.”

Jernej

V programu predšolske bralne značke vsako leto sodeluje veliko otrok in staršev, kar nam je v posebno zadovoljstvo, saj lahko prav družina za knjižno vzgojo stori največ.

Tina Kukenberger

Predšolski pevski zbor

Delovanje predšolskega pevskega zbora sega v leto 1995. Do letošnjega šolskega leta smo ga izvajali kot interesno delavnico in letos kot obogatitveni program. Pevski zbor vsa leta vodi vzgojiteljica Brigita Borak, pri delu pa so ji pomagale Breda Hrovat, Nada Gorenc, Beti Ostreljč in sedaj že tretje leto Karmen Maver.

Poleg petja pesmi otroci tudi izdelujejo male ritmične in melodične instrumente ter ob glasbenih didaktičnih igrah spoznavajo svet zvoka in glasbe.

Pevski zbor je sodeloval na različnih prireditvah v vrtcu, pripravil je samostojne koncerte za starše in se vsa leta uspešno udeleževal območnih in medobmočnih revij pevskih zborov.

V največje zadovoljstvo vseh je, da otroci z veseljem prihajajo k pevskeemu zboru in da radi in dobro pejejo.

Brigita Borak

pevski zbor na nastopu

V VRTCU TUDI PRAZNUJEMO

Vsako praznovanje je nekaj posebnega. Ob praznovanju se poglobijo in obogatijo čustva, krepijo se naši odnosi. Tudi v vrtcu je praznovanje enkratno doživetje, ki ga vsi veselo pričakujemo.

Že v letnem delovnem načrtu vrtca in oddelka poskrbimo za pester izbor praznovanj. Vsak praznik ob upoštevanju in spoštovanju potreb in želja otrok, staršev in širšega okolja skrbno načrtujemo.

Praznično vzdušje si ustvarimo z izdelovanjem dekoracije in s kreativno igranjem v vrtcu. Za vse to poskrbijo strokovne delavke, otroci in včasih tudi starši otrok. Vsebine in oblike praznovanj pa so pogojene z vrsto praznika.

Predstavili bomo nekaj naših praznovanj:

Rojstni dan

Praznovanje rojstnih dni je organizirano po posameznih oddelkih. Otroku predstavlja praznovanje svojega rojstnega dne v vrtcu najlepše doživetje. Slavljencu namenimo posebno pozornost in med svojimi vrstniki se počuti še bolj sprejetega in pomembnega.

Otroci s svojimi vzgojiteljicami in pomočnicami vzgojiteljic pripravijo slavljencu darilo, kratek zabavni program, praznovanje pa se nadaljuje s sladko pojedino.

rojstni dan v vrtcu

Praznik jeseni

Jesen nas obdari s paletno škrlatnih barv, plodov, pridelkov ... in tudi to je praznik. V vrtcu ga vsako leto praznujemo, včasih sami, včasih pa povabimo tudi starše. Oblikujemo iz naravnih materialov, spoznavamo jesenska kmečka dela, pečemo kostanj, koruzo, jabolka, si privoščimo daljši izlet in srečni smo, ko nas obišče "tetka jesen."

druženje otrok in staršev ob praznovanju

Teden otroka

Peti oktober je mednarodni dan otrok in tudi to je naš praznik. Vsako leto ga praznujemo kar ves teden. Otrokom in njihovi igri posvečamo še več pozornosti in poskrbimo, da v tem času potekajo različne dejavnosti, v katere vključimo tudi zunanje sodelavce, starše in na praznovanje povabimo tudi otroke, ki niso vključeni v vrtec.

ob tednu otroka leta

Veseli december

V decembru nas družijo pravljичnost, pričakovanja, medsebojna toplota in obdarovanja. Za otroke pripravimo več dejavnosti, ki jim omogočajo izražanje na likovnem, glasbenem, plesnem in govornem področju. Da pa je praznovanje sladko, poskrbijo otroci sami in v pekovskih in slaščičarskih delavnicah pripravijo sladice.

Otrokom ponudimo možnost več druženja med oddelki, družinami, starimi starši. Nekateri otroci obiščejo stanovalce Doma starejših občanov Trebnje, svojo radodarnost pa izrazijo v dobrodelni akciji zbiranja igračk Prijatelj - Prijatelju. Prav gotovo pa je za vse najlepše druženje, ko otroke v vrtcu obiščejo in obdarujejo decembrski dobri možje.

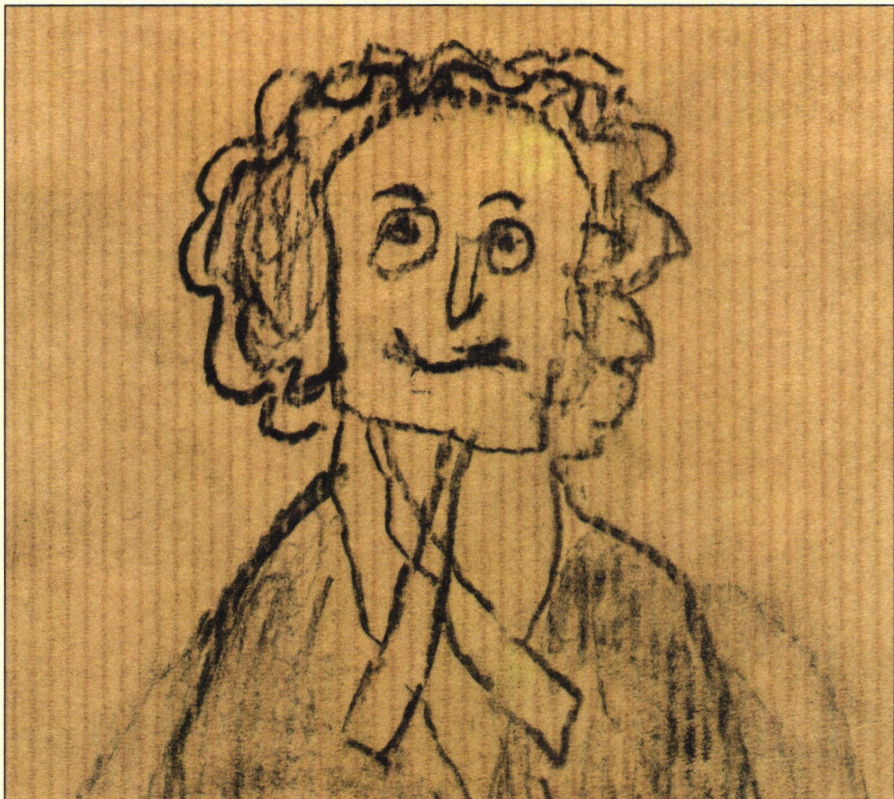
dedek Mraz pri najmlajših

Kulturni praznik

Praznovanje slovenskega kulturnega praznika nam daje možnost zavedanja obstoja slovenskega jezika in zbliževanja s knjigo. Pogovarjamo se o pesniku dr. Francetu Prešernu, obiščemo knjižnico, otroci si izmišljajo zgodbe in deklamacije ter izdelajo svojo prvo slikanico. Mlajši otroci pa literarna dela spoznavajo in doživljajo ob gledanju slikanic, poslušanju primernih pravljic, zgodbic, ugank in pesmic.

portret dr. Franceta Prešerena

Nejc - 6 let

Pustovanje

Praznovanje pusta nam daje možnost norčave zabave, smeha in veselja. S praznovanjem želimo ohranjati slovenske ljudske šege in navade. Našemljeni rajamo v vrtcu, s pustno povorko po mestu Trebnje pa razveselimo tudi druge.

norčavi pust

V družini je najlepše

V mesecu marcu posvečamo več pozornosti mamicam, ženam in družinam. V vrtcu pripravimo za starše različne dejavnosti, ki nudijo možnost sodelovanja in zблиževanja. Otroci skupaj s starši izdelujejo razna darila in druge likovne izdelke, se odpravijo na pohod, si ogledajo predstavo. Vsa družinska doživetja strnemo na izletu, ki ga skupaj s Planinskim društvom Trebnje organiziramo 15. maja ob mednarodnem dnevu družin.

družino in vrtec družijo tudi delo

Zaključek šolskega leta

Že sama beseda “zaključek” pove, da je konec nekega obdobja, ki smo ga preživeli skupaj. Eni zaključujemo enoletno obdobje skupnega življenja in dela v vrtcu in se poslovimo le za čas počitnic in dopustov.

Naši mali šolarji pa se v juniju poslavljajo od vrtca. Zaključek našega skupnega življenja je slovo od prijaznih, pestrih in tolikokrat nepredvidljivih doživetij. S pestrimi oblikami zaključka priprave na šolo otrokom, staršem in zaposlenim obogatimo popotnico, ki smo jo otrokom oblikovali v vrtcu.

Agata Černe

mali maturantje se poslavljajo od vrtca

SODELOVANJE S STARŠI

Sodelovanje med vrtcem in starši je pomemben vidik kakovosti predšolske vzgoje, saj prav to sodelovanje prispeva k ustreznemu dopolnjevanju družinske in institucionalne vzgoje. Za kakovostno sodelovanje med vrtcem in družino morajo aktivno sodelovati starši in delavci vrtca.

Sodelovanje poteka preko Sveta staršev, Sveta Vzgojno-varstvenega zavoda, roditeljskih sestankov, pogovornih ur ter drugih oblik, ki omogočajo staršem vpogled v delo vrtca in posameznega oddelka.

Strokovni delavci v vrtcu si prizadevamo, da so oblike srečanj pestre in da dajejo staršem možnost aktivnega sodelovanja. Na pogovornih urah in roditeljskih sestankih skrbimo za sprotno izmenjavo informacij in poglobljenega razgovora o razvoju otrok.

Z namenom približati staršem značilnosti in pomen predšolske vzgoje na skupnem roditeljskem sestanku organiziramo strokovna predavanja.

Največji pomen za dobro sodelovanje vrtca in družine pa vidimo v skupnih srečanjih otrok, staršev in drugih družinskih članov. Na teh srečanjih nas druži igra in veselje in vedno se razidemo z lepimi občutki in željo, da se kmalu ponovno srečamo.

Mira Zupančič

s pomočjo staršev gre lažje

VRTEC IN OKOLJE

Človek je del okolja, v katerem raste, živi in deluje. Če želimo, da v okolju zdravo, varno in aktivno delujemo, ga moramo dobro spoznati.

Otrokom v vrtcu omogočimo, da kar najbolje spoznajo okolje, v katerem se lahko potrjujejo kot posamezniki in si razvijajo občutek za sodelovanje. Otroci spoznavajo samega sebe, druga živa bitja, predmete in pojave okoli sebe, obišejo razna podjetja in ustanove v kraju in tako spoznajo različne poklice.

Aktivno sodelovanje otrok z okoljem ne bogati le otrok, temveč tudi vse, ki z njimi delamo, pa tudi tiste, ki se tako ali drugače z njimi srečujejo.

Radojka Udovič

otroci na obisku pri policistih v Trebnjem

vožnja z vlakom je posebno doživetje

v pekarni Trebnje smo se s pomočjo pekov preizkušali v peki kruha

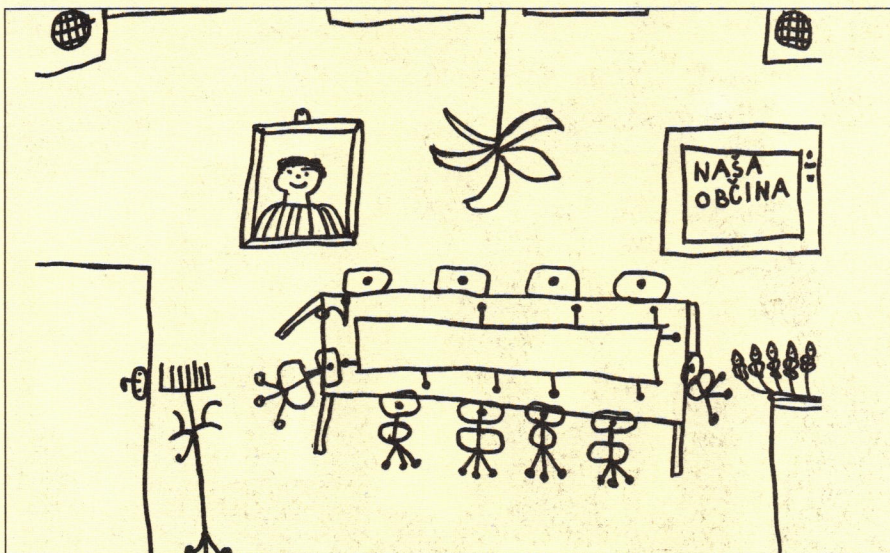
na kmetiji je lepo in poučno

obisk pri zobozdravniku

sejna soba Občine Trebnje

Tina - 6 let

NA SKUPNI POTI

Delati z otroki in biti med njimi pomeni biti v središču življenja, biti pri izviru. Je veselje in radost, ki nam naredita vsak dan za svojevrstno doživetje, in je odgovornost do otrok, staršev, družbe, sebe.

Čeprav so strokovni delavci v vrtcu najbolj izpostavljeni in opazni, nihče od "naše družine" zaposlenih ni nepotreben. Družni nas delo za iste cilje, ki jih lahko dosegamo le z medsebojno povezanostjo in sodelovanjem.

Marsikomu od nas predstavlja vrtec drugi dom, v katerem se pomirimo, potolažimo in razveselimo, saj ob otroški neposrednosti in neokuženosti z družbenimi predsodki in stereotipi ne moreš ostati brezbrizen.

Breda Žganjar

*Kolektiv VVZ Trebnje: ravnateljica Marija Bizjak, pomočnica ravnateljice Stanka Jurak, računovodja Betka Novak, pisarniška referentka Anica Kravcar, specialna pedagoginja - defektologinja Ivica Jakovljevič
Vzgojiteljice: Breda Žganjar, Brigita Borak, Marija Ceglar, Milena Gognjavec, Nada Gorenc, Breda Hrovat, Valentina Kukenberger, Alojzija Marinčič, Arijana Novak, Jožefa Pekolj, Erika Slak Riossa, Radojka Udovič, Marija Veber, Magda Zakrajšek, Marija Zupančič, Mojca Štritof, Agata Černe*

Pomočnice vzgojiteljic: Slavka Željko, Jožefa Borin, Slavica Cesar, Slavka Fišter, Damjana Glavan, Andrejka Jevnikar, Milanka Konestabo, Mateja Kravcar, Helena Krnc, Suzana Lazar, Jožica Lenarčič, Karmen Maver, Alenka Medvešek, Ana Pekolj, Ksenja Pravne, Bojana Pungartnik, Ivanka Rajer, Petra Vidmar, Albinca Zupančič, Jožefa (Šalehar, Mateja Pancar
Kuharsko osebje: Helena Aupič, Slavka Trlep, Sonja Štamcar, Alenka Rabzelj, Jožefa Dragan, Amalija Pucelj, Alojzija Udovič
Hišnik: Darko Pekolj

Perica: Vera Barle

Čistilki: Albina Gregorčič, Marija Smolič

OTROKE SMO VPRAŠALI, KAKŠEN VRTEC SI ŽELIJO

Povedali so:

Želim si pobarvan vrtec na roza.

Želim si velik vrtec z veliko igralnico.

Vrtec naj ima veliko rož.

Kjer bi bilo lepo.

Z veliko igrač, ki bi bile nove in pisane.

Poslikana tla in omare.

Nove stole in omare.

Bolj mehke kljuke na vratih.

Predolgo bi delali nov vrtec.

Da bi imel veliko telovadnico.

Da bi bil nov, lep, okrog njega pa igrišče.

Da bi imel na travniku drsališče, telovadnico in opremo.

Da bi imeli polno slaščic in počeli, kar bi hoteli.

Da je hecen.

Vsaka igralnica bi morala imeti svojo telovadnico.

Morali bi imeti avtomobile na elektriko, da bi se vozili z njimi.

Da bi imeli v igralnici plezalno steno in bazen.

Takšen, kot je sedaj, je čisto dober.

SPOMINI NA VRTEC

NAŠ PRVI VRTEC

Malokdo, ki danes vstopa skozi glavna vrata nekdanje prostorne Groskove hiše na Pošto na Golievem trgu, ve, da smo skozi ta vrata v zgodnjih petdesetih letih (1952) vstopali trebanjski otroci v prvi vrtec v Trebnjem.

Mogočne stopnice so nas vodile v prvo nadstropje, kjer je imel v sobi prav nad vhodom svoje prostore vrtec. Tu je bil glavni prostor - velika in svetla igralnica. K vrtcu pa je sodila še garderoba, ki je bila prav tako v prvem nadstropju, le da je bil ta prostor na dvoriščni strani. Ni bilo niti posebnih sanitarij niti kuhinje. Za prehrano je poskrbel vsak sam, saj smo malico prinašali od doma. Tu smo se zbirali v varstvu tovarišice Kriste, kako se je pisala, žal ne vem več, in njene pomočnice gospe Tončke Koporčeve, ki ji je bila namenjena vloga današnje varuške. Dneve smo preživljali ob igri, petju in zabavah na otroškem igrišču, ki je bilo prav v te namene urejeno na mestu današnje tržnice. Igrišče je bilo res lepo urejeno in ob sončnih dneh smo se tu po mili volji gugali na različnih gugalnicah, se do onemoglosti vrteli na vrtiljaku ali pa ustvarjali v peskovniku. Tudi zelena travnata preproga je nudila nešteto možnosti za vedno nove igre. Igrače, ki smo jih uporabljali na igrišču, smo spravljali v za te namene zgrajeno hišico v kotu igrišča. Nepozaben je spomin na dan, ko je bila slovesna otvoritev igrišča. Popestrili smo jo kar s pravo proslavo. Najbolj mi je ostala v spominu dramatizacija pesmice Otona Župančiča Mak. Na obisk dedka Mraza pa me spominja fotografija, ki jo še hranim. Mogoče se bo kdo na njej še prepoznal, čeprav je od takrat minilo že petdeset let.

Ob igri je dan sledil dnevu, prerasli smo brezskrbna leta, male vrtno stolčke smo zamenjali s šolskimi klopki. Za nami so prišle nove generacije, nove tovarišice (Marija Bončina, Podbojeva in druge), vrtec se je selil v nove prostore na Gubčevo 4a, dokler ni dobil stal-

nega bivališča na Slakovi ulici, toda spomini na otroštvo so lepši prav zaradi dni, ki smo jih preživeli v vrtcu.

Joža Vidmar

NEKOČ JE BILO

Tako se ponavadi začenjajo pravljice. In tako se je pričela tudi moja, leta 1972, ko sem kot mlada vzgojiteljica prišla v Trebnje. Spomini so že precej zbledeli, kljub temu pa je bilo to najlepše desetletno obdobje mojega dela.

Vrtec je bil tedaj priključen k OŠ Trebnje, kar mi je predstavljalo poseben izziv, saj sem do takrat opravljala dela vzgojiteljice v samostojnem vrtcu v Mariboru. Delo v trebanjskem vrtcu se je bistveno razlikovalo od dela v Mariboru. V trenutku sem se morala postaviti na »svoje noge« in znati zagovarjati strokovne odločitve brez podpore od zunaj. Menim, da smo delavke vrtca upravičile zaupanje staršev otrok in vodstva šole. Vodila sem skupino predšolskih otrok ter bila leta 1974 imenovana za organizacijsko vodjo enote vrtca pri OP z obveznostjo dela v oddelku.

Kot vse na tem svetu se je z leti spreminjala tudi naša enota in življenje v njej. Kolektiv je rasel in zorel skupaj z njo.

Zaradi vedno večjih potreb staršev po vzgoji in varstvu mlajših otrok smo že leta 1976 poleg obstoječega vrtca, ki je postal premajhen, dobili še dodaten vrtec, zgrajen za otroke v starosti od sedem mesecev do dveh let in samostojno kuhinjo za te otroke. Povečan obseg dela pa je narekoval tudi drugačno organizacijo dela. Imenovana sem bila za vodjo enote brez obveznosti v oddelku, sem pa prevzela dodatna dela pobiranja plačil staršev ter načrtovanja - tudi finančnega - obsega dejavnosti. Seveda so mi bili pri tem v veliko pomoč tako Skupnost otroškega varstva kot vodstvo in delavke v OŠ.

Že prav kmalu se je pokazala potreba po strokovnem sodelovanju vzgojiteljic z ostalimi vzgojiteljicami v občini in izven nje. Istočasno z nastankom ideje po ustanovitvi vzgojno-izobraževalne organizacije za celotno občino Trebnje s posameznimi TOZD-1, je dozorevala tudi odločitev o združitvi vseh vrtcev Občine Trebnje v eno organizacijo. Januarja 1980 smo postali VIO - TOZD Vzgojno-varstvena organizacija. Najprej sem bila imenovana za v. d. ravnateljico, nato pa za ravnateljico.

Dejstvo je, da organizacijo sestavljajo ljudje. Od njih je odvisno, kakšna bo, kako bo izpolnjevala svoje poslanstvo in kako se bodo v njej počutili, koliko bodo lahko uresničevali svoje sposobnosti, interese in pričakovanja.

Ker nosimo otroci, starši in delavke vrtca v svojih srcih same prijetne spomine, zagotovo velja, da je bilo to obdobje v vrtcu za vse nas nepozabna pravljica s srečnim koncem.

Martina Kuhar

MOJ DEL POTI

V moj vrtec sem prišla 1. septembra 1975 kot novopečena vzgojiteljica, polna veselja in optimizma, da bom odslej lahko delala, kar je raslo v meni že od otroštva.

Z mojim prihodom sta obe takratni vzgojiteljici, Angelca Papež in Martina Kuhar, odšli na porodniški dopust. Tako sem poleg dela v starejši skupini s 27 otroki prevzela tudi vodenje VVE pri OŠ Trebnje ter popoldansko delo v mali šoli za otroke trebanjskega šolskega okoliša. Bilo je naporno, vendar je šlo, saj je vrtčevska družina takrat devetih delavcev trdno držala skupaj. Nismo se spraševali o višini zaslužka in ni nam bilo žal časa, ki smo ga posvečali otrokom in drug drugemu. Delali smo z veseljem in nesebično pomočjo ter uživali v

vrtecu, ki je končno dobil svoje prve prostore. Ti so zadostovali le za nekaj let. Trebnje se je razvijalo in raslo, potrebe po varstvu predšolskih otrok pa so začele prehitevati celo načrtovalce dodatnih kapacitet. Že ob otvoritvi druge stavbe na Slakovi ulici leta 1976 jaslični oddelek ni mogel sprejeti vseh otrok. Šolarji iz oddelka podaljšanega bivanja so se preselili v "barake" in nekaj časa še prihajali v vrtec na kosilo. Jedilnico smo jim uredili kar v pisarni - prostoru za osebje, ki to pozneje ni nikoli več bil.

Iz tega obdobja se spominjam naše tesne povezanosti in prisrčnih odnosov z vsemi sodelavkami - vzgojiteljicami, ki so prihajale iz šole, varuške, ki so delale z deljenim delovnim časom, dobrih kuharic, čistilke ... Bilo nas je vsako leto več.

Z večanjem števila delavcev in otrok so se povečale tudi zahteve v vzgojnem delu. Naše varuške so začele obiskovati prvo šolo za varuhinje, med prvimi smo vzgojni program obogatili s predšolsko športno značko, se vključili v letovanje predšolskih otrok, ki smo ga na začetku organizirali v okviru šole v naravi skupaj z OŠ, pozneje pa tudi samostojno in v sodelovanju z Občinskim odborom RK.

Ker so bili predšolske vzgoje deležni pretežno otroci iz centrov, smo svojo dejavnost širili na podružnične šole v obliki krajsih popoldanskih programov, kot so: Cicibanove urice, potujoči vrtci za otroke v manjših krajih, za otroke Romov, brigadni vrtec, praznovanja v krajevnih skupnosti ob novem letu. V vseh teh dejavnostih sem se preizkušala.

Z reorganizacijo vseh šol in vrtcev v občini v enotno VIO Trebnje smo postali TOZD VVO in k nam so se pridružile dotedanje VVE osnovnih šol. Naša družina se je povečala na preko 60 zaposlenih in delovanje mojega vrtca se je razširilo na teritorij cele občine. Področje predšolske vzgoje se je tako organizacijsko in strokovno pedagoško poenotilo. Dobili smo prvo ravnateljico Martino Kuhar. Ko nas je zaradi selitve in nove službe zapustila, sem prevzela njeno mesto.

To je bilo novo obdobje v moji karieri, ki je prineslo večje in zah-

tevejše naloge. Razkoraki med našimi potrebami in možnostmi so obstajali vseskozi. Tudi v šolah je bilo podobno in v okviru DO smo se dogovarjali o skupnih in prednostnih nalogah ter se v akcijah povezovali, kolikor je bilo mogoče. Težko je bilo napredovati z velikimi koraki, pa vendar smo rasli. Na nek način so prednjačile šole, ki so morale šolati cele generacije otrok. Ob tem smo se mi zavzemali za večje vključevanje predšolskih otrok v organizirane oblike vzgoje, saj smo med slovenskimi občinami na tem področju pristali na repu.

Naše kapacitete so bile vsako leto premajhne in predvsem je bilo težko v Trebnjem, kjer je ostajalo zunaj za en vrtec otrok, ki jih nismo mogli sprejeti.

Rada se spominjam Rozi Drnovšek s takratne Skupnosti otroškega varstva, ki nas je podpirala v težnjah po večjem in boljšem in se z nami veselila vsake nove pridobitve.

Medtem ko so vmesne rešitve z odpiranjem dodatnih oddelkov po stavbah v kraju po pravilu propadale, se nam je po selitvi OŠ Trebnje v novo zgradbo odprla postopna selitev oddelkov vrtca v spodnjo etažo stare OŠ na Kidričevi ulici. Kar nekaj let smo tja nosili obroke prehrane, po zaposlitvi hišnika pa smo jo tja vozili, končno pa tudi tam usposobili kuhinjo, ki danes pripravlja hrano za sedem oddelkov otrok.

Istočasno smo ob veliki podpori Marka Kapusa, takratnega strokovnega delavca na Telesnokulturni skupnosti, pridobili možnost uporabe telovadnice v stavbi, s čimer se je lahko takrat ponašalo le malo slovenskih vrtcev.

Moje pedagoško delo je potekalo pod okriljem OE Zavoda za šolstvo Novo mesto in redno nas je obiskovala svetovalka Ana Lečevski. Organizacijsko in finančno smo se povezovali z OŠ in DO VIO, kjer so opravljali skupne računovodske storitve. Ob sebi v pisarni sem imela le tajnico, najprej Anico Slak, pozneje Joži Pavlin in za njo krajši čas Anico Kravcar. Sami smo obračunavali osebne dohodke in oskrbnine varovancev in nemalokrat vlekli delo v popoldanski čas, da je bilo ob enem digitronu in enem pisalnem stroju opravljeno.

V tem času smo v redne oddelke vključevali tudi otroke s posebnimi potrebami, za kar pa se vzgojiteljice v času šolanja ne usposabljuje posebej.

Tako je s sodelovanjem zaživela oblika mobilne službe, v kateri je delala defektologinja Jerica Medved, sicer zaposlena v Posebni osnovni šoli - enoti OŠ Mirna. Nekaj dni v tednu je obiskovala te otroke na domu in pomagala staršem po vsej občini. Tako obliko delovanja je povzel tudi Zavod za slušno in govorno prizadete otroke v Ljubljani in nekateri drugi zavodi v Sloveniji.

Šest let sem vztrajala in mnogi so mi stali ob strani. Vseskozi sem pogrešala otroški živžav in če se je le dalo, sem smuknila k njim. Skupaj s Stanetom Pečkom, ki je bil velik prijatelj otrok, sta nastala naš novoletni praznični živžav v telovadnici in pravljичna hišica nad vhodom. Na pustnem sprevodu nas je spremljal pravi ansambel in promet v Trebnjem je takrat zastal. Darila ob dedku Mrazu smo z Dušanom Skerbišom preštevali in razvažali v vse KS in razveselili otroke s predstavami, ki smo jih zanje pripravljali delavci vrtca. Lahko smo razširili naše igrišče in ga še dodatno opremili ... in še je ostalo lepih slik iz teh časov.

Leta 1988 sem se odločila, da odneham. Potrebovala sem otroke in oni so potrebovali mene, predvsem moja dva doma, ki sta mi že znala povedati, da "za tiste v vrtcu zmeraj delam, zanju pa ne."

Zdaj sem spet tu: v mojem vrtcu in z otroki, ki znajo narediti dan tak, kot je treba, in sem zadovoljna. K meni prihajajo že otroci mojih nekdanjih varovancev. Vesela sem, ker me sprejemajo in me imajo radi. Trudim se, da bi jim v spominu ostale lepe slike iz otroštva, ker verjamem, da bodo tudi zaradi tega zrasi v dobre ljudi. Resnično: s tem, ko pomagamo staršem pri vzgoji, opravljamo veliko poslanstvo, ki je eno najodgovornejših, čeprav v družbi materialnih dobrin premalo cenjeno.

Breda Žganjar

MOJI UTRINKI OB OBISKOVANJU VRTCA V TREBNJEM

Najbolj se mi je vtisnilo v spomin učenje ločevanja levo - desno. Stanka nas je postavila v vrsto in na levo je bil zid igralnice, na desno pa vrata s tisto prečudovito rdečo kljuko. Da ne bi pozabil, sem se trudil in se vedno postavljaj v isti položaj ter si ponavljal levo stena - desno vrata. To je trajalo vse dopoldne do počitka. Med počitkom me je bilo strah, da bi pozabil. Tako sem ponavljal, da mi je uspelo napol v snu vizualizirati in usmeriti pogled v desno, kjer so stala vrata s kljuko, ko pa sem se ozrl na levo, sem videl zid, kot bi stal na tistem mestu kot zjutraj. Za mene desna roka ni bila tista, s katero sem jedel, risal ali pisal, marveč na tisti strani, kjer so vrata. Tako mi še danes uspe zagledati tista vrata, če se potrudim in v mislih pogledam na desno.

Naslednjega dogodka se spomnim, ko me je mama, ki je bila zaposlena v bližnji stavbi nad sedanjo Prehrano Retelj, prišla med malico iskat, da sva tekla k zdravniku »cepit kozico«, je rekla. Malo se mi je zdelo čudno, a ko sva prišla k zdravnici, sem si jaz predstavljal, da bom videl živo kozico, zato sem jo vprašal: »Kje pa imaš privezano?« Temu vprašanju se je dr. Marjetka Pavlin smejala še dolgo, kadar sva se srečala.

Pa ni samo ta dogodek tisti, ki mi je ostal v spominu. Bilo je na tisoče manjših, za mene ravno tako pomembnih dogodkov, ki so me oblikovali ter učili in mi še sedaj dovolijo biti radoveden in ustvarjalen. Za ustvarjalnost ne potrebuješ ravno poslikati Sikstinske kapele ali izklesati Davida, marveč je dovolj že to, da si znaš popestriti življenje in presenetiti koga s kakšno dobro domisljico, ki je za tistega kot najdražje darilo. To pa sem dobil in ohranil zahvaljujoč dobri vzgoji v tistih najbolj ranih letih svojega življenja, ko sem obiskoval še vrtec v Trebnjem.

V vrtcu sem bil od leta 1976 do 1979.

Andrej Sila

SPOMINI STARŠEV

V letu 1972 sem postala s poroko in preselitvijo v Trebnje krajan-ka tega kraja. Delo vrtca sem dobro poznala, saj sem v času obiskovanja stiške gimnazije vsake počitnice delala kot varuhinja v vrtcu Grosuplje. Ko sem leta 1973 rodila prvega sina Andreja, še ni bilo jasličnega oddelka v Trebnjem, zato se je lahko vključil šele, ko je dopolnil 3 leta in je bil brez plenice. Navduševala sem ga s pripovedovanjem, kaj vse otroci delajo v vrtcu, da ni imel odpora ob sprejemu in je vsa tri leta rad hodil v vrtec. Prva njegova priljubljena varuhinja je bila Mici in tovarišica Stanka Jurak, ki sta bili njegovi vse do vstopa v šolo. Blaga in vedno nasmejana gospa Mici ga je sprejela vsako jutro v svoj beli predpasnik, da je pozabil na jok.

Več let sem bila tudi članica sveta staršev in spominjam se, da smo več let zahtevali, da se okrog vrtca postavi ograja in pred stavbo naredijo peskovniki. Mislim, da je že drugi sin Matevž hodil v vrtec, ko so ograjo res namestili.

A v vrtcu se je dogajalo veliko stvari, o katerih največ vedo moji fantje, sedaj stari že skoraj trideset let, kolikor jih ima Andrej.

Več zaporednih mandatov pa sem kot socialna delavka sodelovala tudi v komisiji za sprejemanje otrok. Kakšno razkošno delo je bilo v prvih letih, saj smo lahko sprejeli vse prijavljene, kasneje pa je bilo že potrebno sprejemati kriterije za izbor in vsako leto več jih ni moglo biti sprejetih. Hudo za člane takšne komisije, še bolj pa za starše, ki so iskali druge oblike varstva.

Tudi veseli december in dedek Mraz sta bila doma v hišici na balkonu stavbe na Kidričevi. Starši smo z otroci stali v odprtem gledališču pred vhodom v vrtec, na steni pa smo gledali risanke, ki jih je zaključil dedek Mraz iz lesene hišice na balkonu. Tudi v vrtcu je bil glavni dogodek prihod dedka Mraza, ki je skupini prinesel igrače. Dolgoletno tradicijo pustnega šemljenja pa ohranja vrtec še danes. To so bila lepa doživetja za otroke in starše.

Vsako leto je vrtec imel tudi smučarski tečaj, in to na smučišču pri Motelu, kasneje pa na hribu za pokopališčem. Ob koncu je bilo tudi tekmovanje, kjer so starši zmagovalcev posebno pokonci nosili glave.

Najbolj se spomnim zaskrbljene vzgojiteljice Stanke Jurak, ki mi je pred koncem priprave na šolo potožila, da jo skrbi Andrejeva sanjavnost, ki ga posebno pri barvanju tako prevzame, da pozabi na čas in zastavljeni cilj. V obdobju »zajčka« pa jo je vsak dan čisto izčrpal s svojo radovednostjo, saj mu je morala kar naprej in v nedogled odgovarjati na vprašanja, ki smo jim bili komaj kos tako vzgojiteljica kot tudi starša. Že tedaj je toliko spraševal o elektriki in se zanimal za kmetijsko delo, da je kazal svojo poklicanost. Danes je res v tem poklicu - uspešen, še vedno zelo vztrajen pri delu kot univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike in računalništva.

Mlajši sin Matevž pa je bil sprejet že v jaslični oddelek leta 1980. Prva beseda, ki jo je izgovoril, je bila Ančka. Pekoljeva Anica je bila njegova najljubša varuhinja, skupaj s tovarišico Bredo Hrovat. Nanju se je tako navezal, da je Bredi pisal razglednice s pozdravi še do konca srednje šole z vseh izletov in praznovanj. Pa še dogodek iz Matevževih časov v vrtcu. Zelo rad je hodil peš od doma do vrtca in že pri starosti 2 leti me je kar naprej prosil, da naj mu napišem na list izjavo, da dovolim, da prihaja domov sam. Seveda to ni bilo mogoče. Zato je vedno hodil nekaj metrov pred menoj sam in ga nisem smela držati za roko. Tovarišica Breda je večkrat povedala, da zna Matevž narediti red med fanti, če so se kaj prepirali ali hoteli pretepati. Stopil je mednje in nanje vplival, da so prenehali z nesprejemljivim vedenjem. Tudi danes pravijo, da je zelo dober pedagog v Glasbeni šoli Trebnje in pri učenju matematike.

Nekega zgodnjega spomladanskega jutra, ko sva z možem še v hlevu oskrbovala živino, zagledam Matevža, ki je že oblečen šel sam proti cesti. Ura je bila komaj 5.30 zjutraj. Star je bil nekako tri leta. Stečem za njim in ga vprašam, če ne bo šel z nama in kam gre tako zgodaj, saj v vrtcu še ni nikogar. Povedal je, da nekateri prijatelji pridejo že ob 5.uri in imajo tako dovolj časa za igranje s kockami, on

pa, ki je prihajal ob sedmih, pa ima za igro v vrtcu premalo časa. Brž ko pride, je že konec igre in Breda že hiti z zajtrkom, nato morajo na sprehod in kosilo, nato spat in potem že gre domov. Nima dovolj časa za igro. Zato me je vedno spraševal, kdaj bo sredo, ko bo lahko ostal v vrtcu do 17. ure. Z vrstniki so bili zelo povezani in so prijatelji »iz vrtčevskih časov« še danes, ko so stari že 22 let.

Še danes mi sinova povesta, da tako dobrega čaja in mlečnega riža nista nikoli več jedla kot v vrtcu.

Marinka Sila

VSAK ZAČETEK JE TEŽAK

Tudi moj sin se je septembra 2000 vključil v novi vrtec v Dobrniču. To je bila za štiriletnika velika sprememba, za nas starše in sam kraj pa velika pridobitev.

Prva štiri leta svojega otroštva je Jan preživel pri babici in doživel veliko lepega. Vendar je bilo že potrebno, da se vključi v vrtec in se začne igrati z vrstniki in sprejemati zahtevnejše naloge. Čeprav se je zelo hitro vključil v skupino, so bile vidne občasne krize prilagajanja. Prijazne strokovne delavke so otroke hitro pridobile, otroci so jih vzljubili, se navadili načina dela, igranja in ustvarjanja delovnega dne.

Število rojstev v Krajevni skupnosti Dobrnič narašča, zato bi bilo potrebno, da bi se k šoli zgradil prizidek. S tem bi pridobili oddelek za enoletne in dveletne otroke.

Zaradi tempa in zahtevnosti našega življenja je prav, da so naši otroci v vrtcu! Tako se pred vstopom v šolo navadijo sodelovanja, sprejemanja in upoštevanja navodil.

Ana Kastigar
predstavnica Sveta staršev
iz oddelka Miške

MEDVEDKI ZAPUSTILI PRIJAZNI BRLOG

Kako velik in pomemben dogodek je rojstvo otroka, lahko potrdi vsak, ki je že doživel te lepe trenutke, prežete z občutki sreče in ljubezni. Prav ponosne matere in očetje so tisti, preko katerih otrok najprej spozna svet. Zanj so domače štiri stene prvo zavetje in pribežališče pred bojznimi sveta. Tu se uči medčloveških stikov, ljubiti in biti ljubljen. Vendar se za mnoge malčke že kmalu po prvem letu svet razširi navzven. Otrok stopi v vrtec.

Prav na tak način smo pred dobrimi štirimi leti skupaj z našimi otroki prestopili vrata trebanjskega vrtca in zakorakali v skupino Ježkov. V igralnici sta nas pričakali vzgojiteljica Branka Barle in Ančka Pekolj. Starši smo se previdno ozirali naokoli in se spraševali, v kakšne roke prepuščamo svoje ljubljence. Kaj hitro se je s kamenčkom na kamenček sestavljal mozaik spoznanj, da so skrbi odveč in da bosta Branka in Ančka, kot so ju klicali otroci, zanje ne samo vzgojiteljici, ampak tudi učiteljici življenja.

Leta so minevala in juniju so nekdanji Ježki, ki so medtem postali Medvedki, zapustili vrtec z vrhano mero novih znanj in prelepih spominov. Ko smo se na zaključni prireditvi še enkrat prepričali, kaj vse so se naučili otroci v teh letih, smo najprej vsak zase, kasneje pa še med seboj na glas priznali, da gospa Branka in Ančka opravljata svoje delo potrpežljivo, z veseljem, materinsko ljubeznijo, vrhano mero izkušenj in z izredno življenjsko energijo. Otroci so nastopali skoraj brez treme, z občutkom varnosti in z zavestjo, da morebitna napakica ni nič strašnega. In s kakšnim zanosom so peli pesmice, odigrali igrico, zaplesali!

Za vse to imata zasluge prav Branka in Ančka. Otrok ne potrebuje veliko blaginje in razkošja, potrebuje pa potešitev svojih pozitivnih čustev in občutek, da je med ljudmi, ki ga imajo radi. In naši otroci so bili obilo tega deležni prav v svojem medvedjem brlogu v vrtcu.

Na številnih skrbno pripravljenih delavnicah in prireditvah, ki sta jih Branka in Ančka pripravili skupaj z otroki, smo imeli tudi starši priložnost, da smo se bolje spoznali. Naše vezi pa so se poglobljale na vsakoletnih piknikih, ki so bili res zabava za vse nas. Mnogim se je na koncu utrnila solza ob spoznanju, da tega našega druženja ne bo več.

Naj bodo te napisana vrstice zahvala Branki in Ančki za vse, kar sta storili za naše otroke in za nas, starše. Hvala za jasno postavljene meje, znotraj katerih so se otroci počutili varne, za pridobljene delovne navade, za vsa nova znanja, za občutek odgovornosti in pozitivno naravnost, ki sta jo prenašali na otroke.

Nemogoče je pozabiti vse te vrednote, ki so se otrokom in nam staršem zapisale v srce.

Jasna Korbar
v imenu staršev skupine Medvedkov

MOJE OTROŠTVO

Del svojega otroštva sem tudi jaz preživela v vrtcu. Moja starša sta bila oba zaposlena in za čas njune odsotnosti so v vrtcu dobro poskrbeli zame. Tja sem hodila tri leta.

Prostori vrtca so bili takrat v Groskovi hiši, toda tam nisem bila dolgo, saj smo se kmalu preselili v drugo zgradbo. Nekaj časa sem hodila tudi v prostore zgradbe nad sedanjo prodajalno Rimljanka, vendar ne vem dobro, če je bilo tam šolsko varstvo ali vrtec.

Veliko lepih spominov me veže na leta, preživeta v vrtcu. Spomnim se, da so se nam v vrtcu včasih pridružili mlajši šolarji.

Globoko v spominu na takratne dni pa mi je ostalo ribje olje. Očitno so morali delavci vrtca tudi že takrat poskrbeti, da smo bili

otroci zdravi. Vsaki dan pred kosilom nas je "tovarišica" postavila v vrsto in v usta zllila žlico ribjega olja in počakala, da smo ga pogolt-nili. Uf, tega ne bom nikoli pozabila.

Lepi spomini pa mi ostajajo na nastope v kinodvorani v sedanjem Kulturnem domu Trebnje. Otroci smo bili prav ponosni, da smo lahko nastopali. V posebno zadovoljstvo pa nam je bilo, ker je bila z nami na odru tudi muca, ki jo je prinesla "tovarišica" - verjetno z namenom, da otroci ne bi imeli treme pred nastopanjem.

Danes se kot delavka vrtca zavedam pomena izkušenj, ki jih lahko otrok pridobi v predšolskem obdobju v vrtcu. Vsa lepa in manj lepa "vrtčevska" doživetja pomagajo oblikovati človeka.

Dana mi je možnost, da se ob tej priložnosti zahvalim vsem, ki so skrbeli, da je bilo moje otroštvo obogateno z druženjem v vrtcu!

Bojana Pungartnik

nastop otrok v Kulturnem domu Trebnje leta 1967

Z NAJMLAJŠIMI PLANINCI NA IZLETE

Med prijetnejšimi dogodki v gorah so tudi trenutki, ko pripelješ na vrh ljudi, ki so srečni, da so premagali vse napore in včasih tudi strah ter osvojili tako željeni cilj. Med take dogodke lahko štejemo tudi naše pohode z najmlajšimi udeleženci, z otroki iz trebanjskega vrtca, ki jih vzorno pripravljajo njihove vzgojiteljice. Vodniki iz Planinskega društva Trebnje pa smo jim v pomoč pri izbiri in izvedbi izleta. Plod dogoletnega sodelovanja planinskega društva in vrtca so osvojeni vsi pomembnejši vrhovi v bližnji in daljni okolici našega kraja. Tako smo se povzpeli na Vrhtrebnje, Prmskovo, Kum, Lovrenc, Lisco, Trdinov vrh in Golico. Na naše izlete povabimo tudi starše, tako da se planinsko izobražuje cela družina. Na laskoten in zabaven način najmlajše in tudi starejše poučimo o gibanju in opremljenosti na planinskih turah. Otroci spoznavajo naravo, se gibajo in s tem krepijo telo in duha, kar je velikega pomena za njihov razvoj. Prav obdobje pred vstopom v šolo je odločilnega pomena za kasnejši pozitiven odnos do ukvarjanja s športom in pohodništvom.

Planinci Planinskega društva Trebnje se zahvaljujemo vzgojiteljicam, da nas povabijo k sodelovanju in nam tako pomagajo pri širjenju planinske dejavnosti. Upamo in želimo, da se bo sodelovanje še nadaljevalo in krepilo.

Marjan Pajk
Načelnik mladinskega odseka
PD Trebnje

pohod na Lovrenc

PRIJATELJSTVO

Med Vzgojno-varstvenim zavodom Trebnje in Območnim združenjem Rdečega križa Trebnje se je pred tremi leti pričelo tkati prijateljstvo, ko so se naši najmlajši s pomočjo vzgojiteljic odločili, da se bodo v mesecu decembru odpovedali svoji igrački, barvicam, pravljici ... in jo podarili neznanemu prijatelju. Zato smo akcijo poimenovali Prijatelj - Prijatelju.

Akcija je tekla z namenom, da v otroku vzpodbudimo čut do sočloveka. Ob tem spozna, kako lahko z majhnim odpovedovanjem nekoga, ki živi v drugačnih razmerah, razveseliš in mu pomagaš.

S pomočjo vzgojiteljev in nekaterih staršev, ki so z razumevanjem podprli akcijo, uspeh ni izostal. Zbranih je bilo veliko igrač, ki smo jih slavnostno prevzeli in jih preko krajevnih odborov RK v občini Trebnje in Centra za socialno delo Trebnje podarili otrokom iz socialno ogroženih družin pred božično-novoletnimi prazniki.

V lanskem letu pa smo pričeli tudi s širjenjem znanj o RK pri otrocih iz oddelkov priprave na šolo. Predstavili smo jim nastanek RK in aktivnosti v občini ter jih razveselili z zloženkami iz Založbe RK Slovenije.

Doživetja in znanja so otroci likovno izrazili - nastala je tudi risba z balonom.

Ob tem jubileju čestitamo kolektivu VVZ Trebnje in se jim zahvaljujemo za vsa pozitivna dejanja pri varstvu in vzgoji najmlajših ter jim tudi v prihodnosti želimo mnogo uspešnega dela.

Majda Miklič
Sekretarka
Območnega združenja RK Trebnje

Izdajo zbornika so omogočili:

Občina Trebnje,
Trimo d.d. Trebnje,
Krajevna skupnost Trebnje

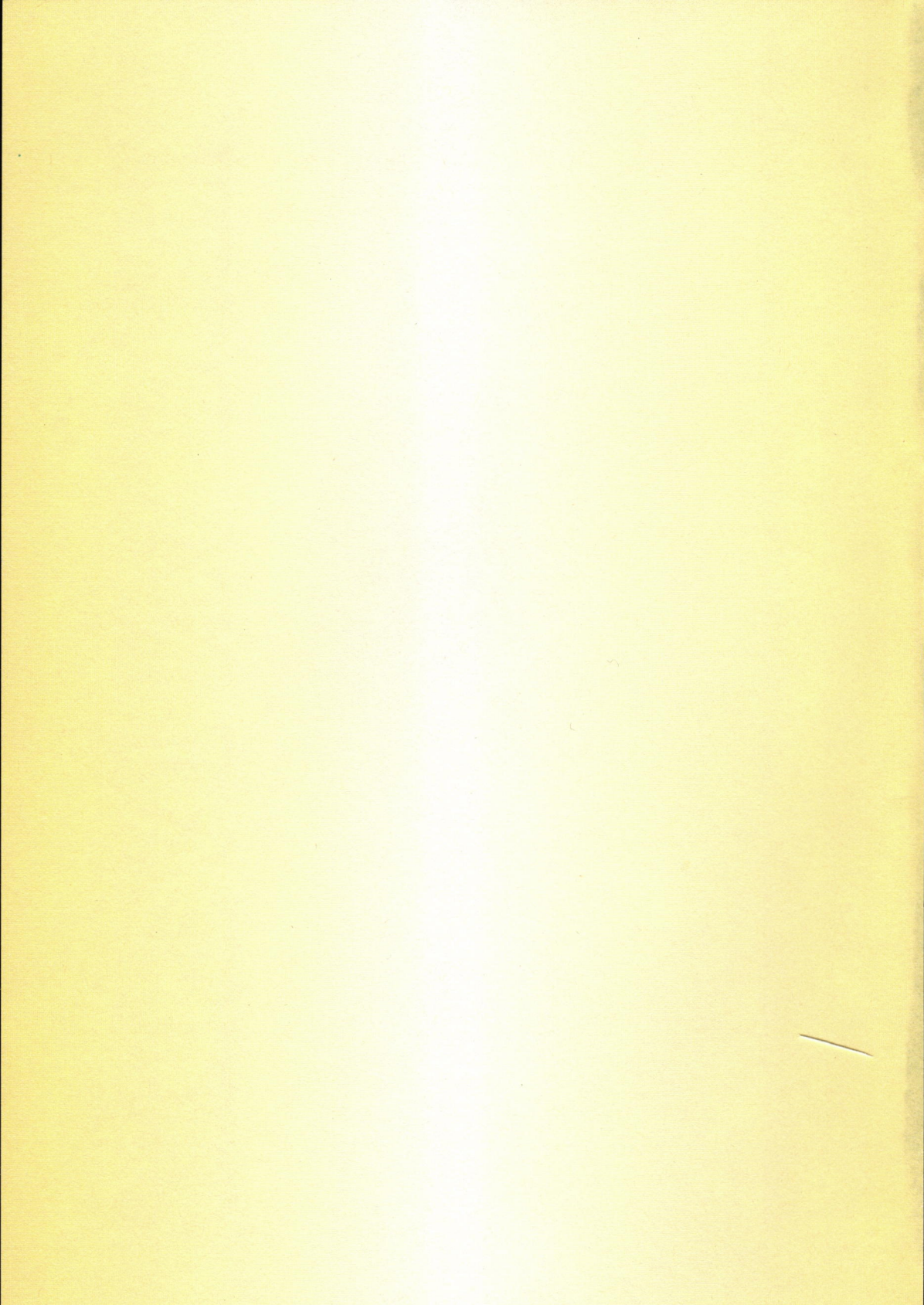
Praznovanje 50 - letnice obstoja vrtca v Trebnjem so podprli:

OŠ Trebnje, Grabnar Janez s.p. Trebnje, Transporti Kovačič Mirko s.p. Trebnje, Interflash d.o.o. Trebnje, Kovinoplastika Zore Miro s.p. Trebnje, Kresal Trgovina in storitve d.o.o. Trebnje, Gogi trgovina Selevšek Milena Trebnje s.p., Mizarstvo Punles Pungercar Jože s.p. Trebnje, Tika d.o.o. Trebnje, Komunala Trebnje, Greda d.o.o. Mirna, KZ Krka z.o.o. Novo mesto, Mesarstvo Cvetan d.o.o. Mokronog, Ljubljanske mlekarne d.d. Ljubljana, Dolenjske pekarnice d.d. Novo mesto, Klobučar Boris s.p. Uršna sela, Pekarna Pečjak d.o.o. Škofljica, Foto Studio Boršnar Trebnje, Studio D Novo mesto, Radio Max Trebnje, Pivka perutninarstvo d.d. Košana, Agroind 1894 d.o.o. Vipava, Pivovarna Laško d.d., MIP d.d. Nova Gorica, Florami cvetličarna in drogerija Trebnje, Prosto-voljno gasilsko društvo Trebnje, Redek d.o.o., Televizija Novo mesto, Srednja šola za gostinstvo in turizem Novo mesto, KZ Trebnje, Frelj Jože Šentrupert, Špolar Franc Šentrupert.

Prispevki sponzorjev do 3. junija 2002

VVZ TREBNJE • 50 let • 1952-2002

